

Virpsa Stasys 2-15-94
7136 S Mozart #1
Chicago, IL 60629-3029

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-530

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXVIII JULY - LIEPOS 22, 1993 Nr. 27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Iš pasikalbėjimo su Vilniaus arkivyskupu metropolitu

AUDRIU JUOZU BAČKIU

"Naujasis Dienovidis" atspaudė platų pasikalbėjimą su Vilniaus arkivyskupu metropolitu Audriu Juozu Bačkiu.

Arkivyskupas Juozas Bačkis yra trečias Vilniaus arkivyskupas lietuvis po Jurgio Matulaičio ir Julijono Steponavičiaus.

Pirmasis iš jų sakė, kad "Mano partija – tai Kristus. Mano darbas – Dievo karalystė: Taigi Jurgis Matulaitis buvo dvasios žmogus, tikras Kristaus sekėjas, todėl nuėjo šventumo keliu".

Antrasis – Julijonas Steponavičius – kitų laikų asmenybė. Tai buvo principo žmogus, tarnavęs bažnyčiai, bet ir tautai. Jis nuo tuo laiku siautusiai nežmoniško persekiojimo nukentėjo ir turėjo eiti į tremtį. Arkivyskupas Juozas Bačkis jį gerbia už principingumą ir kančios kelią.

Tai suminėjęs arkivyskupas Juozas Bačkis sako: "Prisimindamas tokias asmenybes nedrąsiai žiūriu į savo misiją. Man buvo paskirta ši misija ir aš privalau ją atlikti. Reikia eiti Palaimintojo Jurgio Matulaičio dvasingumo keliu".

Mes, iš to ilgo pasikalbėjimo, norime savo skaitytojams atkreipti didesnę dėmesį į du paskutinius klausimus ir į juos duotus atsakymus

Taigi–

– Ką manote apie šandienos katalikiškas organizacijas, katalikiškas informacijos priemones?

– Šiandien yra tendencija atkurti viską taip pat, kaip buvo prieš antrąjį pasaulinį karą. Kai gyvenimas ir visuomenė keičiasi, argi įmanoma atkartoti tas pačias formas? Pastebėjau, kad šiandieninis Lietuvos jaunimas nemėgsta ideologinių organizacijų, tai jam asocijuojasi su nesena praeitimi. Antra vertus, studentai ar moksleiviai nori telktis. Bet tas telkimas turi būti savanoriškas. Taip kūrėsi lietuvių organizacijos šio amžiaus pradžioje. Aš palaikau ateitininkus, dalyvavau atkuriant studentų ateitininkų sąjungą, girdėjau daug kalbų apie praeitį. Bet šiandieniniai ateitininkai savo veiklą turi pradėti ant kitų pagrindų, nes dabartinei visuomenei reikia ne to, ko reikėjo anuometinei. Tada jaunuoliai būdavo susiformavę katalikiškose šeimose, žinojo, kas yra Bažnyčia, jos moralė. O į dabartinius ateitininkus ateina jaunuoliai, kurie dažnai net nesupranta, kas yra ta Bažnyčia. Jaunimas net ir į seminariją ateina su labai menkomis tikėjimo žiniomis. Ir klierikus pirmiausia reikia supažindinti, ką Bažnyčia sako apie save, ko ji laukia iš kunigo, kad jie galėtų patikrinti savo pašaukimą. Kunigas nėra profesija. Jeigu jis nėra Dievo pašauktas, tai visi jo darbai statomi ant smėlio. Mums trūksta tikro žinojimo, koks sužalotas yra šiuolaikinis žmogus, kaip pažadinti jo sąžinę, no-

ra padaryti savo gyvenimą vertą aukštesnių vertybių nei materialinės. Pasauliečiai turėtų mums padėti. Jie gali priėti ten, kur kunigas neprieina. Taigi į ateitį žiūriu su pasitikėjimu. Mes turim surasti charizmatinių žmonių, kurie mokėtų patraukti kitus. Turiu vilčių, kad tarp inteligentų išaugs asmenybių. Katalikai inteligentai iki šiol buvo nustumti į pašalį, mokyklose, laikraščiuose, visuomeninėse organizacijose katalikui nebuvo vietos. Tik galvą lenkiu tiems žmonėms, kurie pradėjo darbą iš naujo – be pasirengimo, be patirties. Jau yra katalikiška spauda, radijo ir televizijos laidos.

(Nukelta į 12 psl.)

TRUMPAI IŠ VILNIAUS

Mūsų bendradarbis Antanas Dundzila 1993 liepos 15 d. iš Vilniaus pranešė:

SUSIRŪPINIMAS. Viešumon iškilo Prezidento Brazausko slaptas susitarimas su Rusija, kuriame atsiskaitoma kompensaciją už Lietuvai padarytą žalą ("Liet. Aidas", "Tiesa", televizijos programa VII-13). "Tiesoje" straipsnis pavadintas "Ne tik derybos, bet ir apie jas prie uždarų durų"..., sakiny: "Pagaliau kokios gali būti paslaptys nuo tautos derybose su Rusija?"

Šias nuolaidas TV laidoje kritikavo V. Landsbergis. Kalbėti per TV jam reikėjo

gauti leidimą. (Informacijos laisvę per TV kontroliuoja valdžia – ar ne baisu?) Kitos programos metu valdžios atstovas tvirtino, kad tokioms nuolaidoms teisės Prezidentas turi ir kad privalu siekti kompromisų...

EISMO NELAIMĖ AR KAS TAI DAUGIAU. Tragiškai eismo nelaimėje žuvo seimo narys, vienas iš Sąjūdžio kūrėjų, Piliečių chartijos frakcijos pirmininkas Tautvydas Lideikis. "Liet. Aidas" atspausdino laidotuvisę V. Landsbergio pasakytą kalbą. Joje teigiama, kad žuvimo aplinkybės "netikėtos, neišvairduotinos, iki šiol nepaaiškintos. Nepaaiškinamos jokia situacija – dienos metu, plačiame kelyje..." Čia rašančiajam V. Landsbergis pareiškė, kad ši atspausdinta jo kalba seime sukėlė audrą.

1920 M. SUTARTIS. Prof. Landsbergis teigia, kad didelį rūpestį kelia Rusijos pareiškimas atsisakyti 1920 m. taikos sutarties su Estija ir Latvija. Šios dvi valstybės, pasirodo, tebeturi teritorinių ginčų su savo didžiuoju kaimynu. Lietuvos šis reikalas – iš tikrųjų grąsinimas – neliečia. Bendrai Ponas Landsbergis čia mato pavojingą Rusijos veržimąsi į Baltijos Jūrą.

LITAS. Malonu naudoti

naujai išleistus litus. Deja, 10 lt. banknotas atspausdintas su korektūros klaidomis. Krašte ekonominė padėtis sunki, daug darbuotojų tarnautojams nesumokėję algų už 3 mėn. Ypač sunkioje padėtyje pensininkai.

LIETUVIŠKOSIOS
SKAUTIJOS

DEIMANTINIS
JUBILIEJUS

Deimantinę savo gyvenimo sukaktį švenčianti lietuviškoji skautija šią šventę atžymės Jubiliejine stovykla Rako stovyklavietėje, liepos 31 – rugpjūčio 11 d., netoli Custer miestelio, Michigane.

Į stovyklą vyksta skautai ir skautės iš visų vietovių Amerikoje ir Kanadoje; dalyvaus ir lietuvių skautų atstovai iš Anglijos, Australijos, Argentinos ir Brazilijos. Taip pat atvyksta vienuolika Lietuvos skautų vadovų ir vadovų.

Iškilmų savaitgalis įvyks rugpjūčio 7-8 d. Jubiliejinės stovyklos vadija kviečia visus seses, brolius ir rėmėjus aplankyti stovyklą ir pasidžiaugti kad prieš 75-rius metus įžiebtas lietuviškosios skautijos žibintas neužgeso, bet plačiai išsielipsnojęs apjungė viso laisvojo pasaulio lietuvišką jaunimą, kol galų gale atėjo diena, kai ir Lietuvoje užsidegė laisvos tėvynės skautijos laužai.

NK

Poetas Kazys Bradūnas su žmona Elena (nuotraukoje dešinėje) kuris yra 1992 m. Lietuvos Tautinės premijos laureatas, šių metų gegužės, mėn. pradžioje ilgesniam laikui išvyko į Lietuvą. Ten jis dalyvavo visoje eilėje "Poezijos pavasario" renginių, susitikinėjo su kultūros ir mokslo žmonėmis. Čia jis matomas per "Poezijos pavasario" baigiamąjį pasirodymą Vilniaus universiteto kieme, kur jis taip pat skaitė savo poeziją.

Ed. Šulaičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• LIETUVOS IR RUSIJOS DERYBOS KOL KAS VYKS EKSPERTŲ LYGIU. Valstybinių delegacijų susitikimo data bus suderinta vėliau diplomatiniais kanalais. Apie tai pranešė Lietuvos delegacijos vadovas Virgilijus Bulovas liepos 14 dieną spaudos konferencijoje.

Paskutinį ir vienintelį po Seimo rinkimų kartą delegacijos buvo susitikusios gegužės pabaigoje Vilniuje. Nors abiejų delegacijų vadovai tvirtino, kad pernai rudenį praktiškai nutrūkusios derybos pagaliau pajudėjo iš aklavietės, nė viena pusė vėl pradėto dialogo rezultatais nebuvo patenkinta.

Po to į derybų eigą įsijungė Algirdas Brazauskas, pasiuntęs Borisui Jelcinui pataisytą susitarimo dėl kariuomenės išvedimo projektą. Šis dokumentas turėjo būti pasirašytas užpernai rugsėjo mėnesį, bet dėl nežinomų priežasčių atidėtas.

Derybų delegacijos nariai sakė, kad su nauju tekstu Prezidentas jų nesupažindinęs.

Praėjusią savaitę spaudos konferencijoje Vytautas Landsbergis pareiškė, jog vyksta neoficialios Lietuvos ir Rusijos derybos. Jo nuomone, tai daro Prezidento Algirdo Brazausko komandos žmonės.

Penktadieni per televiziją Algirdas Brazauskas kategoriškai paneigė šį tvirtinimą. "Aš, kaip Prezidentas, pareiškiu, kad jokio dvigubo žaidimo nėra. Viskas daroma atvirai ir sąžiningai, taip bus ir ateityje", pabrėžė jis.

Derybų delegacijos vadovas spaudos konferencijoje tvirtino, kad Prezidento pataisose, kurias jis padarė susitarimo projekte, anaipol neatsisakoma reikalauti Lietuvai ir jos žmonėms padarytos žalos. Jose patikslintos nuostatos, kuriose kalbama apie kompensaciją ginkluote. Visa kita turi būti atskirų tarpvalstybinių derybų objektas.

Naujoji susitarimo projekto redakcija, Virgilijaus Bulovo nuomone, palengvintų tolesnes derybas ir ypač ekonominių susitarimų pasirašymą.

Esminių nesutarimų tarp Prezidento ir derybų delegacijos narių nėra, pasakė Virgilijus Bulovas.

• PO 60 METŲ: DRASIŲJŲ SKRYDĮ SIMEOLIŠKAI UŽBAIGS NAUJOJI "LITUANICA". Liepos 14 dieną iš Aleksoto aerodromo Kaune skrydžiui į Soldiną pailgo lėktuvas "Lituanica" – tikrosios "Lituanicos" kopija. Ją, prieš dešimt metų Raimondo Vabalo filmui "Skrydis per Atlantą" sukūrė panevėžietis aviakonstruktorius ir lakūnas Vladas Kengsaila. Rengiantis Dariaus ir Girėno skrydžio 60-mečiui, naujoji "Lituanica" buvo permontuota, pakeisti kai kurie prietaisai, perdažytas korpusas.

Į Soldiną – drasiųjų mūsų lakūnų tragiškos lemties vietą (dabar – Mislibožas, Lenkijoje), nulenkti galvas prie kiekvienam lietuviui šventos žemės lopinėlio, su naująja "Lituanica" skrenda Vladas Kengsaila ir Edmundas Jasiūnas – Dariaus ir Girėno skrydžio istorikas, į jubiliejinę iškilmes atvykęs iš Chicago.

Nuskrėdę į Soldiną, Vladas Kengsaila ir Edmundas Jasiūnas susitiks su šiose Lenkijos apylinkėse gyvenančiais lietuviais.

Liepos 17 dieną naujoji "Lituanica" iš Soldino skris į Kauną – simboliškai užbaigs prieš 60 metų tragiškai nutrūkusį Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žygį.

• LAIKRAŠTIS "RESPUBLIKA" SPAUSDINČI LIETUVOS – DIDŽIOSIOS BRITANIJOS KOMPANIJOJ: "BALTIJOS TYRIMAI" SOCIOLOGINĖS APKLAUSOS REZULTATUS. Apklausą vyko liepos 3-10 dienomis. "Baltijos tyrimų" duomenimis populiariausi politikai: Prezidentas A. Brazauskas 62 proc., palyginti su birželiu – 2. Seimo vicepirmininkas E. Bičkauskas atitinkamai 56, – 1 Centro partijos pirmininkas R. Ozolas 51, – 3 Krašto apsaugos ministras A. Butkevičius 46, – 6 Ministras pirmininkas A. Šleževičius 42, – 2 Opozicijos lyderis V. Landsbergis 38, – 3 Seimo pirmininkas Č. Juršėnas – 31, – 5 Seimo vicepirmininkas A. Sakalas 30, – 4 Banko valdybos pirmininkas R. Visokavičius 28, + 11 LDDP vicepirmininkas G. Kirkilas 16, – 8

• Į KELIONĘ APLINK PASAULĮ IŠ KLAIPĖDOS UOSTO IŠPLAUKĖ "LAISVĖS" JACHTA, vadovaujama kapitono Igno Minioto. "Laisvės" jachtos ilgis 18 metrų. Maždaug prieš dvyliką metų Ispanijoje pastatytas burlaivis turi svarbiausius radijo ryšio ir saugios navigacijos prietaisus. Praėjusiais metais ši jachta buvo sėkmingai išbandyta Kolumbo regatoje.

Kelionės metu buriuotojai ketina apsilankyti Londono uoste, Kanarų salyne, kai kuriose Lotynų Amerikos valstybėse, Pietų Afrikoje, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje ir 1995 metų rugpjūčio mėnesį sugrįžti į tėvynę. "Mes tikimės aplankyti Lotynų Amerikos šalių lietuvių bendruomenes, – išplaukdamas pasakė Miniotas. – Joms gabename Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerijos dovanotų knygų, audiokasėčių".

• ŽUVO SEIMO NARYS TAUTVYDAS LIDEIKIS. Liepos 12 dieną Lietuva į paskutinę kelionę palydėjo Seimo nary Tautvydą Lideikį. 45 metų amžiaus politikas tragiškai žuvo auto avarijoje.

Tautvydas Lideikis dirbo Lietuvos mokslų akademijos Puslaidininkų fizikos institute, 1978 metais apgynė diserta-

Lietuvos laikraščiai, po paskutinio Popiežiaus vizito komisijos posėdžio, spaudos konferencijoje pranešė, kad Popiežius į Vilnių atvyksta rugsėjo 4 d., šeštadienį. Apsigyvens Nunciatūroje.

Popiežiaus buvimo Lietuvoje programa būsianti tokia:

Rugsėjo 4d., šeštadienį. 15 val. – oficiali sutikimo ceremonija Vilniaus aerouoste, dalyvaus Lietuvos prezidentas. 16 val. 10 min. – popiežius atvyks į Vilniaus arkikatedrą, kur susitiks su dvasininkija, vienuolija ir klierikais. Pakeliui iš aerouosto į Arkikatedrą popiežių galės pamatyti gyventojai. Apie 17 val. 40 min. – popiežius ateis į Prezidentūrą pasveikinti prezidento. 21 val. 30 min. – Aušros Vartų šventovėje sukalbės Rožinį, kurį pirmąjį mėnesio šeštadienį kalba per Vatikano radiją. Tai svarbus įvykis. Rožančius bus transliuojamas visam pasauliui.

Rugsėjo 5 dieną, sekmadienį. 8 val. 30 min. – ekumeninis susitikimas Nunciatūroje su kitų tikybų atstovais. 9 val. 15 min. – aplankys Sausio 13-osios ir Medininkų aukų kapus Antakalnio kapinėse. 10 val. 30 min. – šventosios Mišios Vingio parke. Tema "Krikščias. Krikšto pažadų atnau-

cija, yra paskelbęs apie šimtą mokslinių darbų.

Į Seimą buvo išrinktas pagal Sąjūdžio koalicijos sąrašą. Tautvydą Lideikį Lietuva pažinojo kaip aktyvų sąjūdininką, Piliečių chartijos signatarą. Seime jis buvo išrinktas Piliečių chartijos frakcijos primininku. Tautvydas Lideikis atstovavo savo frakcijai bei Tėvynės santarai seimo Ekonomikos komitete, jis aktyviai dalyvavo kuriant Tėvynės sąjungą (Konservatorių partiją).

• LIEPOS 14 DIENĄ SEIMO RŪMUOSE DAVĖ PRIESAIKĄ GRUPĖ APYLINKIŲ TEISĖJŲ. Liepos 13 dienos Prezidento dekretu jų paskirta 21. Šiuo metu priesaika yra davę 230 teisėjų. Apylinkių teismuose pagal naująjį įstatymą jų turi būti 250.

Teisingumo ministras Jonas Prapiestis Eltos korespondentui pasakė, kad iki rudens apylinkių teismai bus visiškai suformuoti.

Pernai Lietuvoje visų lygių teismai išnagrinėjo 11,5 tūkstančių baudžiamųjų ir beveik 45 tūkstančius civilinių bylų. Remdamiesi teisėtvarkos pažeidimų, taip pat ginčų, pirmiausia turtinių, dinamika specialistai prognozuoja, kad šiemet šie skaičiai bus gerokai didesni.

ELTA

POPIEŽIUS LIETUVOJE

jinimas". 17 val. – susitiks su diplomatinio korpusu Nunciatūroje, iš ten eis į Universiteto šv. Jono bažnyčią – 18 val. joje susitiks su kultūros ir mokslo darbuotojais. 19 val. – aplankys šv. Dvasios bažnyčią ir susitiks su lenkų bendruomenės atstovais. 20 val. 10 min. – vakarieniaus Vilniaus arkivyskupijos Vyskupų rūmuose.

Rugsėjo 6 dieną, pirmadienį, popiežius atskris į Kauną. 10 val. – šv. Mišios "Liudykime savo krikštą". 12 val. 30 min. – pietūs ir susitikimas su Lietuvos vyskupais Kauno arkivyskupijos rūmuose. 15 val. 45 min. – privatus vizitas Kauno arkikatedroje. 16 val. 20 min. – susitikimas su jaunu Dariaus ir Girėno sporto centro stadione. Vakare grįš į Vilnių.

Rugsėjo 7 dieną, antradienį, 10 val. 30 min. – aukos šv. Mišias Kryžių kalne Meškuičiuose prie Šiaulių. Tema: "Kankiniai, tremtiniai, Lietuva – kryžių šalis". Popiet vyks į Šiluvą. 17 val. 20 min. – malda Šiluvos koplyčioje. 17 val. 45 min. – žodžio liturgija Šiluvos bažnyčioje tema "Krikščioniška šeima". Masinio susitikimo nebus. Vakare grįš į Vilnių.

Rugsėjo 8 dieną, trečią dieną, 8 val. 30 min. – išvykimo ceremonija Vilniaus aerouoste. Popiežius dvi dienas svečiuosis Latvijoje ir vieną dieną Estijoje.

Šventojo Tėvo apsilankymo metu į pamaldas susirinks daug maldininkų ir jais reikės pasirūpinti. Todėl apsilankymo komitetas kviečia 18-50 metų amžiaus vyrus talkinti. Reikia paruošti susitikimų vietas, rūpintis maldininkų saugumu per susitikimus ir keliuose, kuriais vyks popiežius, sutvarkyti vietas po susitikimų. Kiekvienam talkininkui bus duodama po du kvietimus į renginius savo šeimai. Talkininkai nuo ateinančio sekmadienio turi kreiptis į savo parapijų klebonus ir jie turi pagalbininko anketas. Jas užpildžius su dviem nuotraukom reikia iki liepos 12 dienos gražinti klebonui.

Užsienio spauda bus akredituojama Vilniuje, Užsienio reikalų ministerijos Spaudos departamente, taip pat per Lietuvos ambasadas užsienyje ir užsienio ambasadas Lietuvoje. Lietuvos žurnalistai – Seimo spaudos biure, nuo ateinančio trečiądienio bus galima gauti akreditacijos lapą. "Lietuvos" viešbutyje įsikurs Spaudos centras, radijo ir televizijos spaudos centras – Radijuje ir televizijoje.

Kvietimus – jie nemokami – dalins parapijų klebonai. Daugiausia maldininkų, iki vieno milijono, bus galima priimti prie Kryžių kalno Meškuičiuose. Problema čia ta, kad į Kalną tebeveda vienas pagrindinis kelias. Vingio parke Vilniuje ir Santakoje Kaune tilps maždaug po 150 tūkstančių, Šiluvoje – dešimtys tūkstančių maldininkų.

("Lietuvos Aidas").

Regimantas Dima, "Lietuvos aidų" dienraščio biznio menedžeris (dešinėje) ir Antanas Stanevičius – "Klaipėdos" dienraščio vyr. redaktorius jų viešnagės metu Chicagoje gegužės mėn. pradžioje, kuomet jie amerikiečių buvo pakviesti lankytis įvairiose JAV vietovėse. Taip pat šioje Ed. Šulaičio nuotraukoje matoma kelionių biuro vedėja Birutė Zalatorienė ir viešnia iš Lietuvos – Jūratė Ališauskienė.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Pre-numerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį
metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai
pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DIDYSIS LIETUVIŠKŲ ŽEMIŲ PRARADIMAS

Juozas Žygas

Mes labai dažnai kaltiname savo gobšius kaimynus, kurie į lietuviškas žemes skverbiiasi. Reikia žinoti, kad ne tik gyvių pasaulį, bet ir žmones tvarko tie patys gamtos dėsniai, kuriuos Darvinas apibūdino: "Išlikimas biologiniai stipresnių". Dėl savo silpnybių nereikia kaltinti kaimynų. Mūsų kunigaikščiai, kurie sugebėjo plėsti valstybę ir jojo į slaviškas žemes, bet nei vienas iš jų nebuvo "lietuviškų žemių rinkėjas". Mindaugas buvo pirmutinis, kuris pradėjo žemaičius atidavinėti.

Kuomet vokiečiai (ordinai) pradėjo Pabaltijo užkariavimą ir kolonizaciją, baltų giminės tarpusavyje kovas vedė ir nesusijungė bendrai kovai. Prūsų didikai už pažadus ir privilegijas prie kryžiuočių prisidėjo. Jau tais laikais, prūsams ir kuršiams, kurie buvo kalbiniai lietuviams artimesni, skirtingais keliais nuėjus. Juos ištiko tas pat likimas, kuris jau buvo galindus ir jotvingius ištikęs. Tais laikais, tiek dabartiniai rusai, tiek lenkai dar nesudarė vienyčių tautų, bet susidarė iš daugelio atskirų kilčių ir kunigaikštysčių.

Galindams, jotvingiams ir sėliams išnykus, o prūsams ir kuršiams po vokiška letena patekus, iš didelių baltų plotų, tik žemaičiai ir aukštaičiai teliko. Pradėjus žemaičiais prekiauti, toje didvalstybėje – lietuviai turbūt sudarė tik nežymią dalį. Tad dar savoje valstybėje, pakraščiai jau pradėjo tirpti. O ekonominiai priklausė nuo vokiečių malonės.

Lietuvai į jūrą neišėjus, pati save nuo Vakarų kultūros ir jos rinkų užsidarė. Tad tiek miško produktų išvežime, tiek druskos, geležies išvežime, grynai nuo vokiečių malonės priklausė. Nors ir rašoma, kad Vytautas savo žirgą "girdė" Juodojoje jūroje, tačiau prie Baltijos nepriėjo. Valstybės, kurios nebuvo

vo jūrinės, didelės reikšmės Europos istoriniame išsivystime neturėjo. Tad nežiūrint fakto, kad buvo viduramžių didvalstybė, istorijoje žymesnių pėdsakų nepaliko.

Beveik visos mūsų dabartinės bėdos ir nelaimės, savo šaknis turi XIV ir XV-tame šimtmetyje. Bent pagrindinės paminėsiu eilės tvarka: 1. Krėvos aktas ir vėliau sekusi Astravos sutartis, kurios Lietuvą prie Lenkijos karūnos pririšo. 2. Neišnaudota Žalgirio pergalė, neatsiimti net žemaičiai ir neprieita prie jūros. Nors Vytautas buvo kryžiuočiams sakes, kad jų valdomi prūsai yra "jo tėvonija", bet žodžiai ir teliko žodžiais. Kodėl Lietuva ta pergale nepasinaudojo, tai ir dabar yra labai neaišku. Visi aiškinimai yra labai nerimti. 3. Labai svarbus ir mūsų beveik užmirštas, ir mažai minimas istorinis įvykis, tai "Trylikos metų" karas, kuris vyko 1454 – 1466 m. Tai vyko Lenkijos karaliaus ir D.L.K. Kazimiero laikais.

Lietuva buvo kviečiama į tą karą įsijungti, bet ginčai su Lenkija dėl Podolės ir Volinijos vertė Lietuvos didikus atokiau laikyti. Čia galime matyti lietuvių psichologiją, kuriems buvo svarbiau Podolė negu Nemuno žemupis, Klaipėda ir pajūris.

Karas buvo sunkus ir permainingas, popiežius ir imperatorius ordino pusę palaikė. Bet visi Lenkijos vyskupai karaliaus pusėje buvo. Ordinas daug karių neturėjo, o Lenkijos ponai kariauti irgi nenorėjo, tad abi pusės algininkais rėmėsi. Kazimieras savo dvarus užstatęs daugiau sumokėjo ir karą laimėjo.

Ordinas buvo priverstas kapituliuoti ir pasidarė Lenkijos vasalu. Lenkija gavo Pamarėlį su Dancigu, Kulmą, Torunę, Elbingą, Marienburgą ir visas žemes, kurios anksčiau lenkams ar mōzūrams priklausė. Iš čia ir kyla Lenkijos pretenzijos į Kara-

Kodėl Maskvos lietuviai jį vadina MŪSŲ KLEMAS

Taip Maskvos lietuviai vadina savo tautietį, visur suspėjantį, jokio juodo darbo neatsisakantį, žemaitį nuo Šilalės, žionomą energetikos specialistą, degių skalūnų panaudojimo žinovą *Klemensą Jorudą*.

Kai Lietuvoje pradėjo rengtis minėti Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 650-ąsias mirties metines, Klemas visą laisvalaikį skiria Gedimino ainių paieškai buvusių kunigaikščių–gediminaičių Chovanskių, Golicyių, Kurakinių, Trubeckojų ir kitų likusių giminių tarpe. Ir štai – jis pristatinėja gyvus Gedimino palikuonis, praėjusius gulagų "universitetus". Juos lydi į Gedimino miestą – Vilnių Didžiojo kunigaikščio 650-sioms mirimo metinėms paminėti. Tiesiog kuone stebuklas: Gedimino šventės dalyviai ploja gyviems gediminaičiams!

Šiame lietuvų tauta minės savo didžiojo kunigaikščio ir karaliaus Mindaugo mirties 730-ąsias metines. Aš esu tikras, kad mūsų Klemas vėl mus, Maskvos lietuvius, nustebins malonia staigmena. Jo širdis negali nurimti, neieškoti, nes ir jis gimė neramių širdžių kartoje...

Dar gerokai prieš Pirmąjį pasaulinį karą Klemo tėvas Antanas leidžiasi laimės ieškoti į Ameriką, kad užsidirbtų pinigą, pasimokytų gyvenimo išminties, o grįžęs galė-

liaučių ir prūsiškas žemes, kadangi ordinas Lenkijos vasalu buvo.

Jeigu lietuviai būtų tuomet bent Nemuno žemupį ir pajūrį atsiėmę, tai Mažosios Lietuvos klausimo iš viso nebūtų buvę. Lietuviškų žemių klausimas per daug platus, kad būtų galima vienu rašiniu aprėpti. Tad teks prie jo dar sugrįžti.

tų išmintingiau ūkininkauti. Ir čia jis mobilizuojamas į JAV kariuomenę, vyksta į Europą nubausti Kaizerį už karo sukėlimą. Kaizeris nubaustas, bet ir Antanas Jorudas (Klemo tėvas) kare nukentčia, sužeidžiamas.

Grįžta tėviškėn, gerai, pažangiai tvarko ūkį o už sužeidimą taikos pasaulyje vardan Amerikos vyriausybė neliaka skolinga, moka pensiją, kad buvęs jos karys nejaustų skriaudos. Tik sovietai kitaip pažiūri į buvusio Amerikos kario šeimą: jeigu Amerikos vyriausybė moka žemaičiui pensiją – jis kapitalizmo padlaižis, šnipas, o jeigu moka ūkininkauti – buožė, pirmasis liaudies priešas. Todėl pirma NKVD iš Klemo tėvo paima amerikoniškuosius dokumentus, o vėliau ir patį "amerikoną" išveža prie baltųjų meškų... "Čia laizyk ledą, o ne dolerį!"

Jorudų sodyba stovėjo ant aukšto Akmenos upės skardžio, giliai jo dugne vingiavo pati upės vaga, dieną – skandindama juodus guobų, uosių ir klevų šešėlius, naktį – sužėrėdama mėnulio ir žvaigždžių sidabrą...

Kai reikėjo Klemui, jo jaunesniajam broliukui Zigmui į mokyklą eiti, kelias trumpas: rudenį, pavasarį nusileidai skardžiu į pakalnę, pereiti tiltuką, puskilometris – ir jau mokykloje. Žiemą kitas dalykas – visą skardį užneša kelių metrų storumo sniego keteromis – tiesiai nepraeisi. Iki mokyklos, einant važiuojamu keliu, atstumas pailgėja 3-4 kartus.

Klemas jau tada parodė savo išradingumą pasikvietęs į talką vyresniuosius, pasiūlė po sniego keteromis prakasti tunelį, kuriuo būtų galima tiesiai nusileisti į apačią prie tilto ir jį paprastai, kaip visada, pereiti.

Tas pasiūlymas suaugusių ir vaikų mielai buvo priimtas.

Visi dirbo, kol tunelis buvo baigtas, o vėliau tereikėjo jį prižiūrėti, atkasinti angas, jas užstatinėti šluotomis.

Tas tunelis Klemą ir jo broliuką Zigmą išgelbėjo nuo išvežimo į Šiaurę 1949 metų kovo 25 dieną. Kai Klemo tėvas išėjo su vienu sargybinu į tvartą kažko būtino dar kelionei pasiimti, o antrasis liko kambaryje nusiraminęs, kad niekas nebėga, netrukšmauja, motina tyliai pravėrė miegamojo langą, jaunesnįjį Klemo broliuką Zigmą iškėlė ir jam davė ženklą pačiam išlipti ir mauti į tunelį. Kambaryje liko pati jaunesnio Jorudų atžala – penkiametis Feliksukas.

Kai buvo pastebėtas dviejų Jorudų šeimos narių dingimas, sargybiniai šoko dingusiųjų ieškoti, vienas taip beieškodamas užšoko ant tunelio; kovo pabaiga, sniegas tirpo, ir tunelio lubos nebeišlaikė. Vis keikdamasis kareivis įkrito į jį. Beveik pusę valandos krapštėsi, kol išsikrapštė iš to urvo.

Klemą ir Zigmą iš pradžių priglaudė kaimynai, vėliau atidavė giminėms. Jie pasirūpino tolimesniu jų mokymu ir auklėjimu.

Buvęs Amerikos kareivis Antanas Jorudas, padėjęs sąjungininkam nugalėti vokiečių Kaizerio kariauną, Amerikoje stovėjęs Lietuvos laisvės varpo sargyboje, išplėstas iš gimtosios žemės išėjo kančių kelią.

Klemo abu broliai Zigmą ir Feliksą, jų mama Elena dabar gyvena Lietuvos uostmiestyje – Klaipėdoje, o mūsų Klemas, kelyje į mokslą nugalėjęs daug kliūčių, kurias jam statė sovietiniai padlaižiai, ne tik sėkmingai dirbuojasi energetikos srityje, bet ir aktyviai dalyvauja Maskvos lietuvių kultūrinėje veikloje.

Bet kuris mūsų bendrijos narys, paklaustas apie Klemo visuomeninę veiklą tikrai pasakytų: "Iš mūsų atimk Klemą – pusę mūsų veiklos nurašyk!" Toks mūsų Klemas.

Kazys Kedaitis

Tikima, kad Popiežiui Jonui Pauliui II lankantis Lietuvoje Kryžių Kalno laukų aplinkoje bus didžiausias – milijoninis lietuvių susitikimas su Popiežium.

EKSKURSIJA PO VALDŽIOS PIRAMIDĘ

A. Bundonis, Vilnius

Negirdėta sensacija – Lietuvoje baigta statyti piramidė! Ne bet kokia ten prastutė, panaši į Cheopso Egipte, bet valdžios piramidė, netgi su viršūne. Tiesa, vienu metu, statybos darbams einant į pabaigą, buvo kėsintasi tą viršūnę pagrobti, bet, kaip tvirtina LDDP lyderiai, lietuvių tauta, išmintingajai partijai vadovaujant, tas užmačias sužlugdė. Piramidės viršūnė, nuvalyta ir išblizginta, net su kariuomenės pažadu, pastatyta į vietą ir tapo neatskiriama jos dalimi.

Suprantu, jog smalsuoliai nekantrauja sužinoti, kaip gi ta piramidė atrodo, juo labiau, tai niekam nėra paslaptis, kad jos pamatai buvo liejami vien iš pažadų, pažadėlių.

Na, visų pirma, akivaizdu, kad statinio sumanytojai svarbiausią savo tikslą pasiekė – sukūrė ištis nuo apačios iki viršaus monolitinį ir, atrodytų, pakankamai tvirtą valdžios monstrą. Betgi, kaip dažniausiai atsitinka pirmas išpūdis būna apgaulingas. Pažvelgus į šį kūrinį iš arčiau, nesunkiai pastebima, kad jis statytas, greičiausiai, be aiškaus projekto ir labai skubant. Galima netgi įtarti, kad ir darbų vykdytojas nepergeriausiai išmanė savo reikalą, ar iš įpratimo, tęsdamas savo pirmtakų tradicijas, dalį medžiagų, švelniai tariant, nuleido į šalį.

Visas monolitas suręstas iš aiškiai senos, jau ankščiau naudotos medžiagos. Matyti, norint tai užmaskuoti, bandytą fasadą dažyti, bet čia reikalingą sugadino dažų kokybė. Iš po neplono sluoksnio nesuprantamos spalvos teplionės, visur, nuo apačios iki viršaus, grėsmingai prasimuša didžiulės raudonos dėmės. Žodžiu statinio architektūra bei išorės apdaila neimponuojanti ir, kaip sako menininkai, ne tik estetinio pasigėrėjimo, bet ir pasitikėjimo nekelia.

Piramidės viduje šiek tiek įvairiau. Jis suskirstytas į tris pagrindinius cechus – Seimo, Vyriausybės ir Viršūnės. Pasidairius po juos, galima pamatyti šį bei tą įdomaus ir pamokančio. Štai, kad ir Seimo arba taip vadinamas įstatimdavystės, cechus. Viena jo dalis primena uždarą futbolo ar rankinio aikštelę, kurioje žaidžiamas dar negirdėtas ir paprastiems žmonėms sunkiai suvokiamas žaidimas. Žaidžiančios komandos, "Pozicija" ir "opozicija", glaudžiai susitelkusios apie savo vadus, stovi kiekviena savo aikštės pusėje. Jų žaidėjams peržengti vidurio liniją, ties

kuria sukiojasi tik keletas, nežinia kuriai komandai priklausančių žaidėjų, tabu.

Žaidimo tikslas, įspirti kuo daugiau kamuolių į priešininko vartus. Žaidžiama pagal daugumos primestas taisykles – "Tikslas pateisina priemones", todėl nenuostabu, kad čia gali pamatyti ir išgirsti visko. Atrodytų lyg ir nuoširdų vienos pusės susirūpinimą pašlijusias valstybės reikalais, kita pusė stengiasi atmušti jau gerokai pagriususiems postringavimais apie meilę ir atsidavimą Tėvynei. Abipusę demagogišką gražbilystę apie žemdirbių vargus, "Pozicija" dar sutvirtina saldžiais pažadais, visas tas bėdas, pasinaudojant Rytų kaimyno parama, kaip mat išspręsi. Tam netgi paruoštas šūkis – "Lietuva be Rytų kaimyno – Lietuva be ateities".

Pagal taisykles, klasta, arba, kaip sakoma, smūgiai žemiau juosmens, taip pat toleruojami. Žiūrint šį žaidimą, nesunku pastebėti, kad žaidėjų meistriškumu, o ypač kikybe ir griežtai iš viršaus reglamentuotų kolektyviniu žaidimu, "Pozicija" žymiai pranoksta savo priešininkus. Todėl visai nenuostabu, kad iki šiol įvarčiai viens po kito krenta į "Opozicijos" vartus. Juose jau dabar pupso didžiulė rausvų arba net ryškiai raudonų kamuolių krūva. Vieni iš paskutiniųjų, tai klastingu spyriu, panaudojant paslaptį, veikiantį balsavimo automatą, į vartų "devyniukę" pasiūsti kamuoliukai su užrašais: "Konstitucinio teismo teisėjas" ir "Seimo pirmininkas".

Kitoje Seimo cecho pusėje puslankiu rikiuojasi daugybė durų, vedančių į treniruočių patalpas, kuriose prieš oficialius pasirodymus treniruojasi atskirų komandos grandžių žaidėjai. Kaip žaidėjai treniruojasi pamatyti tenka nedažnai ir ne kiekvienam. Tai trenerių paslaptis.

Prie įėjimų į šias patalpas puošnūs stendai, kuriuose kabojdomūs paveiksliukai ar reklaminiai skydai. Kiekvienas paveiksliukas simboliuoja įspirtą įvartį. Kai kurie iš jų ištis išpūdingi. Visų dėmesį ypač traukia jau ne paveiksliukas, bet tikras paveikslas prie ekonomikos grandies patalpų. Auksiniuose rėmuose įrėmintoje drobėje, tautinės vėliavos fone, natūralistiniu stiliumi nupiešta visiems pasaulyje, nepriklausomai nuo religinių bei politinių įsitikinimų, tautinės ar rasinės priklausomybės, suprantama trijų pirštų kombinacija, lietuviškai vadinama

špyga. Kaip ir dera, piešinyje pabrėžtinai dominuoja raudonas nikštys, ant kurio matyti dar nespėjusi išblukti pjautuvo ir kujo tatuiruotė. Žinovai sako, kad tai įstatymo dėl nuosavybės teisių į nekilnojamą turtą atstatymo simbolis.

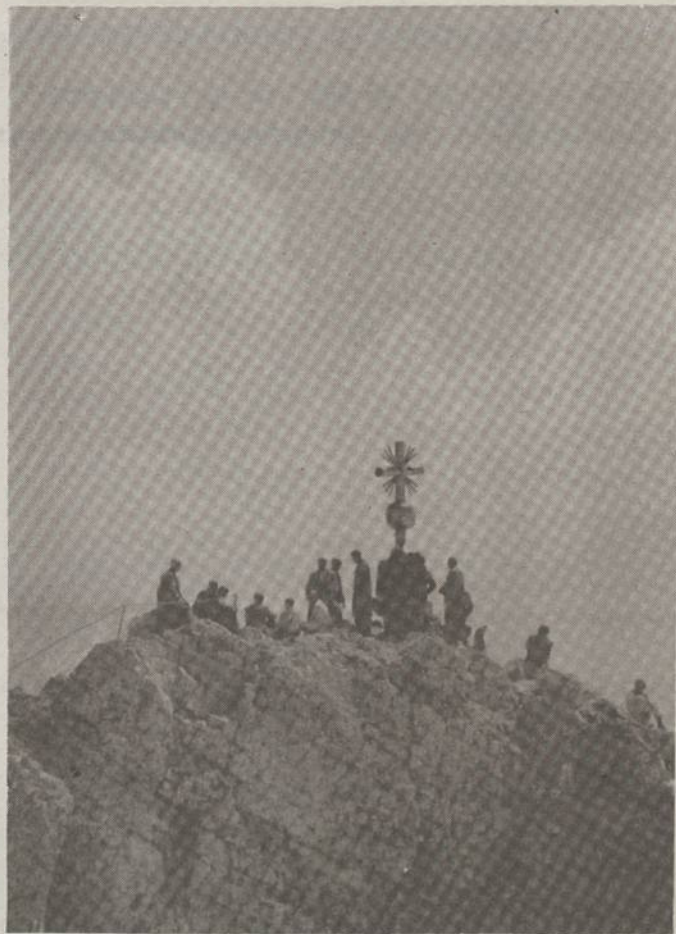
Stende su užrašu užsienio reikalai sumontuota švieslentė. Joje pagal sumanytojų idėją, skambant žinomos dainos apie komjaunuolius melodijai, turėtų įvairiaspalvėmis šviesomis periodiškai sužvysti žodžiai: "Jie į vakarus trepseno, mes gi spausime į rytus". Švieslentė, matyti, dar nevisai baigta montuoti ir dar tik bandoma, tačiau tam tikrais momentais ji dirba gana stabiliai. Vaizdas ištis nepaprastas, sakyčiau, netgi pritrenkiantis.

Panašios dekoracijos ir prie daugelio kitų durų, todėl, suprantama, jas visas aprašinėti nėra nei prasmės, nei galimybių. Tačiau neatleidžiama nuodėmė, manyčiau, būtų, jeigu nepastebėję praeituose pro vieną interjero apdailos detalę. Tai "gerųjų" laikų pavyzdžiu sukurtas ciliuotas plakatas su šiuo "šedevru":

*Lietuva, Tėvyne mūsų!
Mes prisiekiam,
Kad valdydami tave,
Blogu žodžiu ar mintim
Niekados! Niekados!
Neminėsim...
Imperijos rusų!*

Daug kas tvirtina, kad tai turėjo būti viso cecho darbo programinis leitmotyvas. Tačiau pasirodo, kad ir valdžios piramidė, kaip ir kiekviena troba, neapsieina be dūmų. Cecho kuluaruose teko išgirsti, kad šiam plakatui labai priešinosi ir tebesipriešina, matyti nesusipratusi, mažuma. Betgi ką ta mažumos nuomonė reiškia. Juk jeigu esi mažas, tai ir tavo balsas dangaus nepasiekia, o jeigu bandysi spyriotis, tai balsavimo automatas (patikimas, dar senų laikų) parodys ko esi vertas. Taigi, nors šiuo klausimu oficialių rungtynių dar nebuvo, bet jų baigtį nuspėti nesunku, todėl šis plakatas "Pozicijos" ruoštas kartu su piramidės projektu, tapo neatskiriama cecho puošmena.

Šituo beveik ir galima būtų baigti pažinti su Seimo cechu. Betgi, kad nelikus apkaltintiems nemandagumu, atsisveikinant būtina skirti keletą žodžių šeiminkui, juo labiau, kad jis dabar nebe laikinas. Tai ištis plačių horizontų asmenybė, nusipelnanti ne tik literatūrinių apybraižų, bet ir dokumentinių leidinių. Juk tiek metų be atokvėpio ir negailint jėgų plušta "didžiosios tėvynės" labui. Liūdėti, kad tokių leidinių dar nėra (išskyrus trumpąją informaciją "Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos 5-jame tome), manyčiau neverta. Jie tikrai pasirodys.

Dabar daug kalbama apie sunkias keliones į aukščiausią pasaulio kalną Everestą. Prieš išsiskirstant iš Vokietijos Tautinio Sąjūdžio ir Vilties Korporacijos nariai, stovyklavę netoli aukščiausio Vokietijos Alpių kalno Zugspitze, elektriniu lopšiu ir kelių dešimčių pėdų žingsniu, buvo pakilę į to kalno viršūnę. B. Gaidžio nuotr.

Lietuviai nėra nedėkingi, jie neužmirš niekenu nuopelnų ir nepaliks jų darbų neįvertinę.

Ekskursiją į kitus piramidės cechus atidėjome ateičiai. Ne todėl, kad tenai nebūtų įdomaus ar įsimenančio. Atvirkščiai, jeigu tikėti piktais liežuviais, kai kuriuose Vyriausybės cecho veiklos baruose, žmonių vadinamuose ministerijomis, departamentais, valdybomis, tarnybomis ir dar kitaip, atsitinka tokie dalykai, apie kuriuos tik dekoktyvinio žanro kūrinių autoriai rašo. Gana dažnokai tokios veislės gerai imitusios "antys" praskrenda ir ne vieno laikraščio puslapiuose. Tačiau laikui bėgant, kaip taisyklė, pikti liežuviai liaujasi kalbėti, "antys" tupia pailsėti ir vėl įsivyrąja palaiminga tyla.

Toliau belieka laikytis tai-

syklės, kad ta tyla–gera byla, ir net nepastebėsi, kaip juodi audros debesys prašviesės. Panašu, kad ir Temidės tarnai mūsųose su tuo sutinka, nes jų veidai visad išlieka oriai ramūs. Nieko kito nelieka ir mums, kaip tik pasikliauti jų kompetetingumu, juo labiau, kad didžiulę gyvenimo patirtį turintys žmonės tvirtina, jog nosis bus visada sveika, jeigu jos nekiši kur nereikia.

Suprantama, ne vien ši aplinkybė sutrukdė mūsų ekskursiją. Jų yra daugiau, bet viena, bene iš svarbiausių tarp jų, būtų ta, kad šios valdos jau geras pusmetis skęsta nežinomybės rūke, nes ten nuo viršaus iki apačios viskas laikina. Tiesa, yra tokia sentencija, jog nėra nieko pastovesnio už laikinumą, bet būkim geranoriški ir tikėkimės, kad šį sykį taip nebus.

Talpintuvai siunčiami kas savaitę

TRANSPAK praneša: NAUJI MAISTO SIUNTINIAI:

55 svarai įvairaus maisto \$ 98.

22 svarai įvairaus maisto \$ 65.

22 svarai mėsos gaminių \$ 95.

45 svarai įvairaus maisto be mėsos \$75.

Mažas, bet vertingas: kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – tik \$35.

Visi gaminiai sudaryti iš užsienio produktų, išskyrus rūkytas dešras ir sūrį. Pinigai pervedami doleriais.

Siųskite per seniausią persiuntimo į Lietuvą įstaigą Daugiausia siuntinių į Lietuvą siunčiama per **TRANSPAK**. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO

RŪTA DEGUTIENĖ

216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Chicago tel. 312 436-7772

"MOKYTOJO PAGALBININKAS"

Antanas Dundzila

Tokiu pavadinimu varčiau rankose antrą "Littera Universitati Vytauti Magini" Kaune 1992 m. išleistą knygą – vadovėlį. Jį parašė išeivijos Vytautas Černius, Temple universiteto pedagoginės psichologijos profesorius ir katedros vedėjas, o Vytauto Didžiojo universitete – Pedagoginio centro direktorius.

DIRVOJE Nr. 25 – liepos 8 d. numeryje jau rašėme apie lietuvių kalbą išverstą ir išleistą sociologijos vadovėlį, o dabar, štai, galima džiaugtis "Pagalbininku" pedagogikos srityje. Pažymėtina, kad šis vadovėlis yra lietuvių paruoštas, specialiai Lietuvai.

Autorius gimęs 1926, kaip kad pats rašo – mokyti pradėjęs Mažeikiuose 1932 ir perėjęs lietuviškas, bolševikines, nacistines ir amerikietiškas mokyklas – knygą dedikavo "Lietuvos mokytojams ir sūnui Linui bei dukrai Sigitai, kurios mokė ir iš kurių (pats) tiek daug išmoko". 1966 m. Chicagos universitete įsigijęs daktaro laipsnį, V. Černius jau 1959 m. kreipė rimtą dėmesį į jaunosios išeivijos prisitaikymą Amerikoje, tą klausimą nagrinėjęs Chicagoje veikiančios Marijos gimnazijos lietuvių duomenimis. Kaip įvade teigiama, sumanymas rašyti knygą Lietuvai kilo 1990 pabaigoje, susitikus su Lietuvos mokytojais.

Iš šio teiginio eina logiška išvada, kad pabendraves su kolegomis mokytojais, V. Černius tokio leidinio trūkumą aiškiai pajuto. Šiandien, nuo to susitikimo praėjus porai metų, pasinaudojus "Textbooks for Democracy" (reikia manyti – pinigine) talka, Vytauto D. universiteto aplinka ir vadovėlių leidimui užsiėmusia leidykla – štai, jau turime 5,000 egz. tiražų naujai išleistos knygos laidą. Tokių darbų, tokių pastangų sekmingu įvykdymu galima tik gėrėtis.

Leidiny, tiesa, nėra didelis – tik 96 puslapiai, tačiau ne puslapių skaičiuje knygos vertė. Leidinio tekstas yra labai schematiškas, jį būtų galima vadinti plačios apimties konspektu. Taigi dėstoma medžiaga nėra detališkai atpasakota, bet yra tiesiog suregistruoti esminiai temos dėsni, ku-

riais dėstytojas gali vadovautis, o klausytojas ar skaitytojas – dėstytojo mintis sekti ir, jei reikia, žymėti. Gal šiek tiek gaila, kad atsisakyta iliustracijų, nėra daugiau vaizdinės medžiagos.

Knyga apima esmines psichologines ir pedagogines pažiūras. Turinyje randame skyrių apie prigimtį ir aplinką, mokyklos metodiką, tvarką klasėje, mokinių vaikystę ir paauglystę, suaugusiojo gyvenimo raidą ir mokyklą kaip organizaciją. Knygos gale yra suminė dalyklinė rodyklė ir išsami dalyklinė rodyklė. Tad suinteresuotas studentas knygą gali skaityti visaip – iš pradžios, bet kur nuo vidurio ar nuo galo. Panaudotų šaltinių sąrašeliuose malonu matyti paties autoriaus bei kelių kitų lietuvių pavardes.

Knyga patrauklaus formato, paruošta plačiomis parašėmis, kurios, be abejo, skirtos užrašams. Parašėse taip pat telpa antracilės antraštės bei konkrečių patarimų pavadinimai. Su taip atspausdintu pagalbininku klausytis autoriaus paskaitų (gi praeityje, studentų suvažiavimuose, čia rašantysis su malonumu ir įdomumu V. Černiaus paskaitų yra klausęs) turėtų būti vienas malonumas.

Jau minėtame straipsnyje apie sociologijos vadovėlį buvo keltas klausimas ar leidinį universitetų dėstytojais naudos. Toks rūpestis dėl V. Černiaus "Pagalbininko" neįkyla ir tai dėl kelių priežasčių. Viena, jis parašytas Lietuvai. Antra, vadovėliui sumanymas kilo kaip tik susitikus su lietuvišiais mokytojais. Trečia, 1989-1991 m. bėgyje autorius dirbo Lietuvoje su keliais šimtais mokytojų ir mokinių, to darbo metu surinktus duomenis savo vadovėlyje jis naudoja. Visa tai turėtų "Pagalbininką" Lietuvai padaryti labai "savu". Pagaliau, dabartinės autoriaus pareigos Vytauto D. universitete jai ne garantuoja, tai bent įtaigoja vadovėlio naudojimą.

Ką V. Černius savo vadovėlyje dėsto, to šiais laikais Lietuvai labai reikia. Štai, 25 psl. duodami duomenys iš universiteto, mokytojų tarpe prarastos apklauskos apie vertybes. Pasisakiusieji dažniausiai minė-

Rašytojų sąjungos klube Vilniuje, birželio 26 d. įvyko poetų Kazio Bradūno iš Chicagos ir Henriko Nagio iš Montrealio, Kūrybos vakaras. Henrikas Nagys ir Kazys Bradūnas prieš susitikimą su vilniečiais.

Stasio Laukio nuotr.

jo darbštumą, dorumą ir teisingumą! Kaip puiku!

Tobulai išleisti knygos pirmąją laidą yra, turbūt, neįmanoma. Manėčiau, kad autorius klysta, 36 psl. kalbėdamas apie 1944 rugpjūčio mėnesį prie Vilniaus artėjantį frontą: tuo laiku ne tik Vilnius bet ir Kaunas jau buvo bolševikų užimti. Tarp korektūros klaidų pažymėtinas per didelis nulių kiekis 48 psl.: nuo 2,500 – 3,500 šešerių metų vaiko žodžių žodyno šokama iki 80,000 žodžių... Bendrai paėmus, korektūros klaidų mažai ir tos pačios arba nereikšmingos arba nežymios.

Teko matyti ir trečią Lietuvoje išleistą vadovėlį imponantiškai atrodantį vertimą iš anglų kalbos ekono-

mikos temomis. Apie ją tačiau gal jau kas kitas rašys. Nors man ir labai miela vartoti, skaitinėti "Littera" leidyklos leidinius, bet jau visokių kitokių temų taip pat daug prisikaupė ir parūpo. Reikia palikti joms vietos laikraštyje. Tad baigiant apie vadovėlius, trumpai drūtai: šitas darbas yra sveikintinas, vertas pagarbaus dėmesio. Puiku, kad yra kam ir kaip jį dirbti. Gi nepretenduojant į psichologijos ar pedagogikos aukštynes, tas "kaip" vertintinas pažymiu "labai gerai"! Ši pagyrimą leidyklos darbuotojams ir autoriui rašau 44 psl. išdėstyto pedagogikos dėsnių paskatintas, nors, suprantama, tokios knygos – tai jau ne vaikų darbas...

(1993-VI-22)

KVIEČIA DALYVAUTI PARODOJE

Kviečiame Jus dalyvauti kasmetinėje lietuvių fotografijos parodoje, kuri vyks š.m. spalio 29 – lapkričio 7 d. Čiurlionio galerijoje Chicagoje.

Šių metų parodoje, kaip ir pernykštėje bus dvi temos: viena laisva, kita rengėjų parinkta. Ta parinktoji yra "Draugystė". Tik vaizdai apie draugystę dalyvauja konkurse ir bus premijuojami. Laisva tema atsiųstos fotografijos dalyvauja parodoje, bet ne konkurse.

Visi – profesionalai ir mėgėjai – traktuojami vienodai. Taip pat spalvotos nespaltvotos nuotraukos dalyvauja lygiomis teisėmis. Kiekvienas dalyvis gali pateikti ne daugiau kaip šešias nuotraukas. Jos gali būti bet kokio dydžio, bet pageidaujamos didesnės, parodinės. Kitoje nuotraukos pusėje turi būti užrašytas dalyvio vardas, pavardė, adresas, telefonas, nuotraukos pavadinimas. Dalyvio mokeskis yra \$5.00, mokamas

pristatant darbus. Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys nuo dalyvio mokesčio atleidžiami.

Ekspozitatus reikia pristatyti iki š.m. spalio 1 dienos. Siųsti į Budrio lietuvių foto archyvą virš duotu adresu, arba Algimantui Keziui: 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, Illinois 60402, USA.

Iš prisiųstų nuotraukų komisija atrinks parodai tinkamas. Premijuotinus darbus išrinkus parodos lankytojai, per visą parodos metų balsuodami už jiems įdomiausias ir geiausias nuotraukas apie draugystę.

Vyresniųjų kategorijoje premijos bus tokios: pirma vieta – \$150.00, antra – \$100.00, trečia – \$50.00. Jaunesniųjų bei pradedančiųjų – pirma vieta – \$75.00, antra – \$50.00, trečia – \$25.00. Premijos bus įteiktos uždarais parodą lapkričio 12 d. Jaunimo centro kavinėje, Chicagoje.

Algimantas Kezys

STIPENDIJA BELIAJUI ATŽYMĖTI

Gauta iš Denverio, Colorado valstijos, kad tautinių šokių specialisto, "Vilties" žurnalo redaktorius ir leidėjas Vytautas Beliajus vėl yra pagerbiamas: Brigham Young Universiteto tarptautinių šokių ansamblis įsteigė jo garbei stipendiją (dviems žmonėms per metus). Ši stipendija pavadinta "Vilties" vardu.

Vytautas Beliajus jau senokai talkina šiam universitetui. Jis buvo tas žmogus, kuris 1964 metais padėjo universiteto tautinių šokių grupei nuvykti į Europą.

Nuo 1936 metų Vytautas Beliajus yra gavęs daugiau negu 30 įvairių atžymėtino bei padėkos ženklų, daugumoje iš kitataučių, nors ir lietuviai jį visiškai nėra užmirę ir laikas nuo laiko pagerbia. 1992 metais jis buvo pagerbtas tuolaikinio Lietuvos kultūros ir švietimo ministerio Dariaus Kuolio.

Ši pavasari, balandžio mėn. pabaigoje V. Beliajus lankėsi Chicagoje ir čia buvo pagerbtas Chicagos Universiteto International House šokėjų grupės, jos 60 metų sukakties proga. V. Beliajui gyvenant Chicagoje, jis buvo vienu iš pirmųjų grupės mokytojų.

Čia dar reikia pažymėti, kad V. Beliajus buvo vienas iš lietuvių tautinių šokių pradininkų Amerikoje. Jis, kaip tautinių šokių žinovas, yra žinomas visame pasaulyje. V. Beliajus leidžia vienintelį tautinių šokių ir folkloro žurnalą JAV, kuris turi lietuvišką vardą – "Viltis". Jį užsisakyti galima V. Beliajaus adresu: 1337 Marion St. Denver, CO 80218.

Edv. Š.

IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ – LIETUVOS IŠSIGELBĖJIMAS

Ji teikia didžiąją dalį reikalingos energijos Lietuvai
Edvardas Šulaitis

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

DAUG BIUROKRATIJOS

Kad elektrinėje daug biurokratijos (o kur jos Lietuvoje nėra?) aiškinti netenka. Energetikos ministerija turėtų rūpintis pagrindiniais šios elektrinės reikalais, bet taip nėra. Tačiau ji pasiima didžiausią dalį lėšų. Į pačią jėgainę žmonės iš šios ministerijos atvyksta lyg svečiai – tik paviešėti, o ne kuo pasirūpinti. Energetikos ministerija kartu su vyriausybe nustato elektros kainas ir daugiau pusę gautų pajamų pasilieka sau. Tad elektrinės išlaikymui ir darbuotojams ne taip jau daug lieka, nors elektrinėje algos vienos iš didžiausių Lietuvoje (pavyzdžiui A. Adamonio alga siekė 40 tūkstančių talonų, tuo tarpu kitų įmonių darbuotojai tik apie pusę to tegaudavo).

Buvo pareikšta mintis, kad šioje vietoje, o taip pat ir bendrai kitose veiklos srityse plačiai klesti socializmas ir jis nuo komunistinių laikų nėra nė kiek nepasikeitęs, o gal net padėtis pablogėjusi. Vienas darbuotojas išsireiškė, kad "Lietuva labiausiai komunistinė šalis pasaulyje". O gal dėl to reikėtų ginčytis?

DĖL SAUGUMO IR KITŲ DALYKŲ

Tačiau nežiūrint tam tikros administracinės netvarkos ir biurokratijos, pačioje elektrinėje saugumas yra gana stipriai pastatytas. Žymiai saugiau negu bet kada čia yra buvę, nes dabar prie saugumo užtikrinimo yra prisidėjusios ir Skandinavijos šalys, ypačiai Švedija, kuri finansuoja šios elektrinės apsaugą. Tą dieną kuomet mes elektrinėje viešėjome, čia buvo apie 60 Švedijos miestų merų delegacija, kuri aktyviai žiūrėdusi įvairiapusišką padėtį elektrinėje.

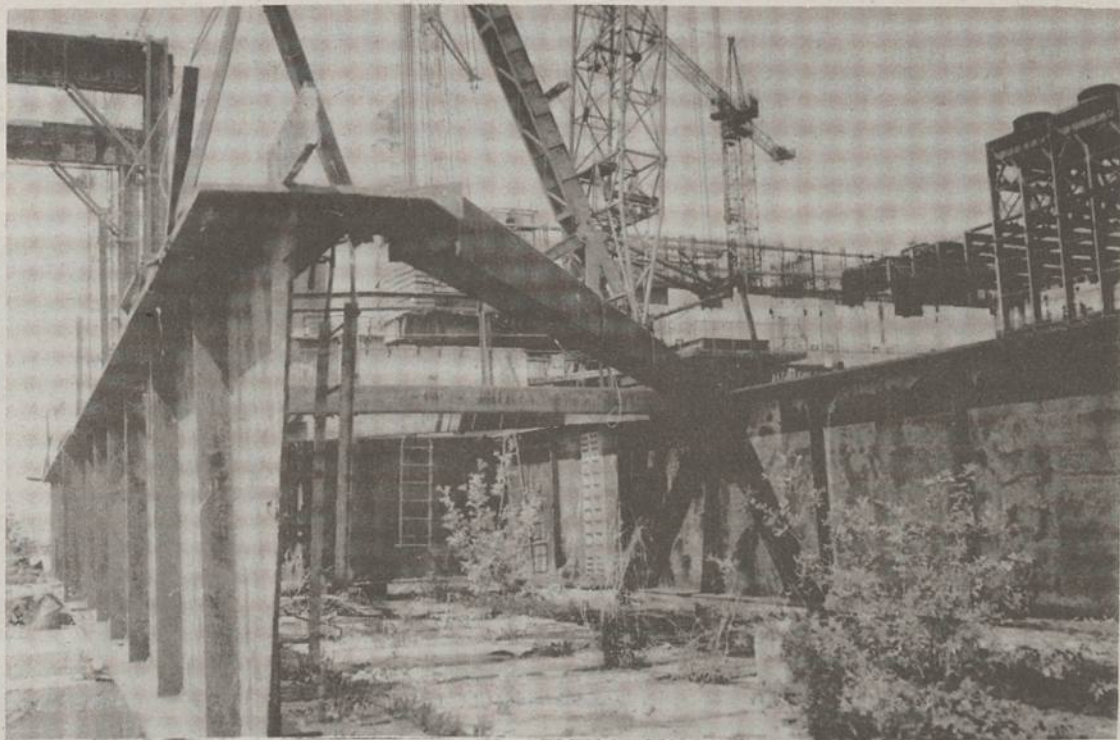
Pats A. Adomonis pasakė dar rimtesnę priežastį. Jo teigimu, užstatas už saugumo palaikymą elektrinėje yra apie 20,000 "mūsų vaikų, žmonių bei kitų šeimos narių", kurie gyvena vos kelių mylių atstume nuo Visagino (buv. Sniečkaus). Ir tas, turbūt, yra didžiausia priežastis, dėl kurios visi šios elektrinės darbuotojai dieną ir naktį visomis jėgomis stengiasi, kad neatsitiktų jokia avarija.

Matyta priežiūra veikiančiame pirmame bloke tikrai gana neblogo. Čia panašu į ligoninę. Einant prie reaktoriaus reikia apsirengti baltais rūbais, panašiai kaip ir ligoni-

nėse. Čia tiek daug durų, valdomų elektronine sistema ir be kodo jų neatidarysi. Mus lydėjusi gamybinio-technologinio skyriaus inžinierė, Liudmila Agekian visur atidarinėjusi duris, teigė, jog ji anksčiau dirbusi Krasnojarsko elektrinėje, kur darbo sąlygos buvo blogos ir žmonių sveikatos nepaisymas buvęs milžiniškas. Ignalinos elektrinėje kiekvienas išeinantis tikrinamas radioaktyvumą matuojančiu aparatu, kuris nustato ar yra pavojus dirbančiųjų sveikatai. Čia net negali būti kalbos apie aplaidumą pačiame elektrinės veikimo darbe.

Teko lankytis ir pagrindinėje salėje, kur prie energija reguliuojančių pultų dirba geriausiai šios srities specialistai, kurie taip pat rizikuotų savo gyvybe, jeigu būtų aplaidūs.

Pats šurpiausias išpūdis buvo prie gyvo reaktoriaus, kur kyla garuojantys dūmai iš metalinių gabalų. Ten akis į akį susiduri su atomo jėga,

Liūdnas numatytojo (nebaigto) trečiojo reaktoriaus pastato vaizdas. Čia turėjo išaugti viena iš moderniausių ir geriausiai įrengtų atominių elektrinių pasaulyje. Dabar jau viskas žaigia sunykti.

V. Kapočiaus nuotr.

kuri duoda mums didžiulę dovaną – elektros energiją, be kurios Lietuvai šiandien būtų sunku apsieiti.

Nelengva yra apibūdinti visus išpūdžius po apsilankymo šiame pramoniniame gigante. Apie šią elektrinę daug buvo kalbama ir dar daugiau bus kalbama bei rašoma, ypatingai kuomet bus pradėta galvoti apie elektrinės konservavimo išlaidas, nes jėgainės amžius yra gana ribotas. Apie to konservavimo išlaidas, turbūt, jau dabar reikėtų pagalvoti ponams iš Energetikos ministerijos.

BOBAAUSIŲ KARAS

Šiomet Šiaurės – vakarų JAV pakraščio miškuose gerai užderėjo grybai, kuriuos Lietuvoje vadindavome Bobausiais, šiame krašte jie vadinasi Morels arba lotyniškai – Morchellacea. Bobausių JAV-bėse auga iki pustuzinio įvairių rūšių. Jie paprastai auga gegužės ir birželio mėn. – pamiškėse ir paupiuose. Visos atmainos yra valgomos. Bobausių kepuraitės yra rauplėtos, pailgo kūgio pavidalo.

Šiame krašte svaras bobausių krautuvėse parduodamas po \$19, tačiau užsienyje už juos moka iki \$50 už svarą. Staiga visi grybų rinkėjai užsimanė pralobti. Iš grybus superkančių ben-

drovių jie gauna nuo \$60 iki \$400 į dieną už surinktus grybus.

Prasidėjo visokie konfliktai. Atsirado plėšikų, kurie žudo grybų rinkėjus ir pagrobia jų surinktus grybus. Kiti su šaunamais ginklais bando pasisavinti derlingus grybų plotus. Oregono valstijos policija, miškų tarnybos pareigūnai bei šerifų atstovai miškuose budi savaitgaliais, kad apsaugotų grybautojus.

Šiaurės – vakarų devyniolikoje valstybinių miškų yra išduodami grybautojams leidimai, kurie kainuoja \$1 dienai arba \$100 už visą sezoną, iki rudens. Tačiau renkantiesiems sau asmeniškai valgyti – grybauti leidžia nemo-kamai.

Grybai yra eksportuojami į Azijos ir Europos kraštus, kur jų derlius dėl sausros bei gamtos taršos labai sumažėjo. Esama ir nepatenkintų tokių grybautojų antplūdžiu. Seattle, WA – 1000 narių dr. ja – Puget Sound Mycological Society skundžiasi, kad gobšūs grybautojai grėbiais grėbdami grybus sunaikina jų šaknis ir ateities derlių. Be to, Šiaurinėje Kalifornijoje Karuk indėnų gentis skundžiasi, kad grybautojai, ieškodami bobausių, išmin-do jų protėvių šventvietes.

1000 MYLIŲ BAIDARĖMIS

Iš Chicagos yra pradėta 1000 mylių baidarių kelionė JAV Didžiaisiais Ežerais, kuri užtruks apie mėnesį. Dalyvauja 16 baidarių, pradedant olimpiniais čempionais ir baigiant 70-mečiais entuziastais. Šią kelionę remia suomių b-vė "Finlandia Vodka", tema – "Finlandia Clean Water Challenge". Aną savaitgalį baidarininkai praplaukė Clevelandą ir nusiirė Erie ežerą į rytus.

Finlandia b-vė yra paskyrusi \$40,000 premijų laimėtojams keturiose klasėse.

GYVENIMIŠKOS ĮVAIRYBĖS

Gėrardas Juškėnas

AUTOMOBILIŲ GAMYBA GRĮŽTA Į JAV

General Motors bendrovė praneša, kad jos automobilių gamyba gražinama iš Meksikos atgal į JAV-bes. Anot UAW unijos vicepirmininko Stephen Yokich tai bus pirmos tokios JAV automobilių pramonės sugrįžtuvės į šį kraštą iš Meksikos, kur darbo jėga yra pigesnė ir esama mažiau taršos suvaržymų.

Prie to privedė ne koks

propagandinis posūkis, bet gyvenimiškos aplinkybės. Esą yra daug eriau pagaminti Lansing, MI įmonėje nuo 70,000 iki 100,000 Cavalier automobilių, skirtų Canados rinkai, negu juos gabenti iš Meksikos į Canadą. Be to Lansing GM įmonė yra geriau įrengta automatiniam procesui.

Nepaslaptis, kad Cavalier yra gaminamas ant panašaus rėmo, kaip ir kiti ten gaminami GM automobilių

Prie įėjimo į pačią Ignalinos elektrinę (stovi Gintaras Karosas iš Bostono). Nuo ankstesnių laikų dar yra užsilikęs ir rusiškas pavadinimas, nors dabar jį valdo Lietuvos Energetikos ministerija.

Ed. Šulaičio nuotr.

SUNKŪS KARO MIETAI

Bronius Aušrotas

(Tęsinsys iš praėjusio numerio)

ŠTABO ORGANIZACIJA

Štabo viršininkas plk. H. Kiep, buvęs Karaliaučiaus I-jo Rytprūsių korpuso žvalgybos viršininkas, buvo gana objektyvus, sąžiningas ir mėgiamas karininkų ir eilinių kareivių. (Jis nepriklausė NSDAP partijai, ir partiečiai jo nemėgo). Štabo raštinei vadovavo kpt. Sieg, filosofijos daktaras, kilęs iš Drezdeno. Anksčiau jis taip pat dirbo Karaliaučiuje plk. Kiepo vadovybėje. Aprūpinimo ir ginklavimo skyriui vadovavo mjr. Čiornik, kilęs iš Silezijos. "G" skyriaus vadovas buvo kpt. Schmitz, kilmės iš Rytprūsių-Samland. Jo tautos meto profesija – agronomijos daktaras, gavęs daktarą už Baltijos medūzų studiją.

Nė vienas šio štabo karininkų nemokėjo rusų kalbos. Tik kpt. Schmitz šiek tiek suprato rusiškai. Mano nuomone, jo kalbos mokėjimas toli gražu neatitiko tiems reikalavimams, kurie buvo statomi sėkmingam šio skyriaus veikimui. Šiame skyriuje aš buvau paskirtas kpt. Schmitz žinion, kuris mane laikė jo neoficialiu padėjėju. Kaip užsienietis neturėjau teisės užimti bet kokios oficialios etatinės vokiečių karininko vietos. "G" skyriuje laisvai samdomą vietą užėmė Bobrov (slapyvardė), buvęs sovietų armijos kapitonas. Jis buvo laikomas rusiškųjų reikalų žinovu. Pirmomis karo dienomis jis perbėgo pas vokiečius ir įsigijo jų pasitikėjimą. Jo pasakojimu, prieš karą su Vokietija ir Suomijos karo metu jis dirbęs Leningrado karinės apygardos štabe. Jis gerai žinojo rusų-sovietų kariuomenės organizaciją ir įvairias, tik Rusijoje įmanomas, suktų bei apgavysčių formas. Jo nurodymais buvo ruošiami įvairūs dokumentai, nuo kurių tikslaus paruošimo priklausė vokiečių ir užfrontę siunčiamųjų agentų gyvybė ar mirtis.

DOKUMENTŲ RUOŠIMAS

Nė vienas agentas, pasiryžęs vykti į sovietų užfrontę, nesutikdavo leisti į tokį žygį, jeigu jam nebūdavo parengti atitinkami rusiški dokumentai. Agentas, vaidinęs sovietų armijos karininką užfrontėje, privalėjo turėti: a) asmens liudijimą, b) komandiruotės įsakymą, c) maistu aprūpinimo lapą ir d) nemo-kamą geležinkelio bilietą, jeigu jam tekdavo naudotis ge-

ležinkelių patarnavimu. Ruošiamai "darbą atlikti" agentų grupei, kuri pagal nusistovėjusią rutiną susidėdavo iš 2-3 vyrų, būdavo sugalvojama jų uždaviniui tinkama "legenda".

Legenda, į tiesą panaši biografija, kurios kiekvienas agentas privalėjo griežčiausiai prisilaikyti, kai pasiekdavo jam skirtą teritoriją. Tai padėdavo įvykdyti pavestą uždavinį. Juo geriau agentas šią legendą išmokdavo ir kuo tiksliau jos prisilaikydavo, tuo geresni galėdavo būti rezultatai.

Normaliai agentai veikdavo artimame užnugaryje arba arti jo, kaip ten esančių vienetų kariai. Jie vykdavo į fronto užnugarį: a) kaip maisto parūpintojai, b) dezertyrų gaudytojai, c) butų rekvizitoriai, d) iš kariškų mokyklų išėję ar į jas vykstant, e) iš ligoninių paleisti ir į savo dalinius grįžtą pasveikusieji ir t.t. Legendas kurdavo pats gyvenimas, kuris Sovietijoje dažnai peržengdavo lakios vaizduotės ribas.

Tam tikslui "G" skyriuje buvo vedama visų šiaurės fronto buvusių sovietų kariuomenės dalinių, mokyklų, ligoninių bei kitų institucijų kartoteka ir taip pat kariškos vadovybės pavardės, jeigu tik jas pavykdavo sužinoti. Kartotekos tikslumą apie smulkiausius pasikeitimus sovietų priekinėse pozicijose papildydavo kasdien gaunamos žinios iš Šiaurės armijų štabų. Vietovės tikslesniam pažinimui būdavo braižomas ir kasdien pataisomas 1:300,000 fronto žemėlapis. Šias visas žinias papildydavo ir radijo sekimo tarnyba, kuri kasdien atsiųsdavo sovietų dalinių išdėstymo žinias, kurias sužinodavo iš veikiančių rusiškųjų radijo stočių.

Turint tikslūs duomenis, būdavo nesunku pasirinkti norimą sovietų fronte esantį dalinį, kaip pulką ar ligoninę, ir su falsifikuotais jo dokumentais siųsti paruoštą agentą į numatytą vietą, iš kurios jis galėtų vykti už fronto linijos ir atlikti jam pavestą uždavinį.

Darbą atlikęs, agentas galėjo grįžti į vokiečių pusę tokiomis vietomis, kurios, iš žemėlapių sprendžiant, būdavo lengviausiai nugalimos. Dokumentų paruošimas reikalavo labai kruopštaus darbo. Jie turėjo būti visiškai panašūs į sovietiškus originalus, kurių visai naujų pavyz-

džių buvo pakankamai sukaup-ta "G" skyriuje. Po kiekvienų kautynių ar ypatingų operacijų fronte rasti ir surinkti dokumentai būdavo tučtuojau specialiu kurjeriu atsiunčiami į štabo "G" skyrių.

Minėtoji agentų į priesh pusę siuntimo tvarka buvo griežtai išsakinijusi, ir viršininkai jos tiksliai prisilaikydavo. Kpt. Schmitz man pasakojo, kad pirmomis karo su Sovietų Sąjunga dienomis, vos frontui nusistovėjus, šis žinių rinkimo metodas yra davęs gerų rezultatų.

Panaudojant sovietiskų dokumentų originalus, "G" skyrius čia pat vietoje greit padarydavo reikalingus antspaudus–štampos. Tai atlikdavo to skyriaus du grafikai specialistai. Juodu per 24 valandas kietame medyje išpjaustydavo bet kurį rusišką štampos. Visi reikalingi popieriniai blankai ir dokumentai būdavo spausdinami Rygoje ir Varšuvoje. Kurjeriai juos neatidėliojant pristatydavo į "G" skyrių.

Teoretiškai galvojant atrodytų, kad kiekvienas asmuo, turėdamas reikalingus dokumentus jo veiklai ir buvimui tam tikroje vietoje pateisinti, galėtų įvykdyti gautąjį uždavinį ir be pavojaus sugrįžti į vokiečių kontroliuojamą pusę. Tačiau apie 1942 m. šis žinių apie priešą rinkimo metodas atnešdavo labai menkus vaisius. Galimos tos nesėkmės priežastys buvo ne-

pakankamas įsigilinimas į rusiškus papročius, žmonių charakterius ir rusų kalbos nemokėjimas. O svarbiausia, kad vokiečiai neturėjo jiems pasižventusių tokių agentų, kurie iš įsitikinimo, ar už pinigų, būtų tinkamai vykdę jiems pavestus uždavinius.

MOKYKLOS IR ABENTŲ PARINKIMAS

Šiaurės rytų fronto sektoriui agentus mokė ir ruošė viena mokykla. Ji buvo Latvijos teritorijoje, Strenči (Stacheln) miestelyje, apie 30 km į pietus nuo Valk miesto, patalpinta buvusioje latvių psichiatrinėje ligoninėje. Vieta tai mokyklai buvo parinkta miške. Jai vadovavo mjr. von Riesen. Jis yra buvęs Rusijos vokiečių, puikiai mokėjo rusų kalbą ir labai gerai pažinojo prieškarinį Rusijos gyvenimą. Jo teigimu, jis buvęs išmaitintas rusės maitintojos pienu. Asmeniškose ir socialiniuose santykiuose su pavaldiniais jis buvo geras

žmogus, tačiau į vedamą agentų apmokymą žiūrėjo paviršutiniškai.

Mokyklos mokomasis personalas buvo sudarytas iš po I-jo Pasaulinio karo caristinės Rusijos buvusių emigrantų Vokietijoje ir iš Sovietų Sąjungos paimtų į vokiečių belaisvę tokių piliečių, kurie sugebėjo įtikti belaisvių stovyklų viršininkams.

Būsimųjų agentų atranka į šią kaip ir į kitas panašias špionažo mokyklas buvo daugiau negu nepatenkinama. Jie buvo verbuojami iš karo belaisvių stovyklų, kuriose jie išgyveno šurpiai siaubingas dienas 1941-42 metų žiemą. Jose dėl vokiečių barbariškumo šimtai tūkstančių mirė iš bado ar sušalo. Išlikusieji nuo tikros mirties negalėjo jausti jokių simpatijų vokiečiams, ypatingai slaptam pavojingam darbui, kuriam jie buvo ruošiami. Tačiau toks belaisvis sutikdavo būti užverbuojamas, suprantama, dėl geresnių gyvenimo sąlygų.

(Bus daugiau)

TRISDEŠIMT PIRMAS

Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korpl Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir bobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1993 metų rugsėjo 10 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvenant Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtina privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai gražinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

VERTINGI ALBUMAI

Gera proga įsigyti meniško grožio albumą *"Einu per Lietuvą"*. Tai jau trečioji lietuvių fofomenininko Juozo Polio kelionė per Tėvų žemę.

Anksčiau išleisti albumai – *"Gimtoji žemė Lietuva"*, *"Atgimstanti Lietuva"*.

Naujame albume jau Lietuva pabudus, gražiausios ir brangiausios jos kraštovaizdžio vietos, svarbūs įvykiai, šventės. Albume rasime ir lietuviškąją Ameriką: lietuvių bažnyčias, paminklus tautos didvyriams, tautos švenčių minėjimus, Clevelando, Chicagos, Washingtono ir kitų JAV miestų vaizdus. Nepaprastai jautrus ir šiltas albumo tekstas, kurį parašė šviesios atminties prof. Česlovas Kudaba.

Foto albumą labai prieinama kaina galima įsigyti Dievo Motinos parapijos knygyne pas A. Mackevičių ir "Dirvos" redakcijoje. Kiekvieno albumo kaina po #18 dol. Užsakant paštui reikia pridėti po \$3.00 persiuntimo išlaidomis.

ŽINIOS IŠ BOSTONO

BOSTONO AUKŠTESNIAJĄ LITUANISTINĘ MOKYKLĄ šį pavasarį sėkmingai baigė šie abiturientai: Megutė Huston, Daina Senutaitė, Dana Pauliukonytė, Daina Budreckytė, Dailė Aukštikalnytė, Varpas de Sa Pereira, Justinas Grinius ir Lina Manomaitytė. Geriausiai išlaikiusioms baigiamuosius egzaminus – Danai Pauliukonytei ir Dainai Senutaitei paskirta A. Makaičio premija. Kartu su baigimo diplomais direktorė Daiva Matulionytė – de Sa Pereira įteikė abiturientams atmintinas dovanas: lietuvių kalbos žodynus ir bostoniečio Zigmo Gavelio eilėraščių rinkinius. LB apylinkės vardu pirm. Aidas Kupcinskas tarė sveikinimo žodį ir kiekvienam įteikė naujo Jaunimo Sąjungos laikraščio "Lituanica" metinę prenumeratą.

Jaunesnių klasių mokiniai Darius Subatis, Daina Žiaugraitė, Angelika Kazakaitytė ir Gilija Aukštikalnytė gavo Švietimo Tarybos premijas už laimėjimus "Piešinių konkurse". Abiturientų, mokytojų ir mokinių pagerbimas įvyko gegužės 24 d. šventinėje akademijoje Šv. Petro bažnyčios salėje, kurią paruošė tėvų komitetas, pirm. Lina Subatienė.

EMMANUEL COLLEGE, MA SUTEIKĖ DR. MARTIN J. DUNN garbės daktaro laipsnį "Doctor of Humane Letters, honoris causa". Suteikimo akte sakoma "... Pastaruoju metu bendradarbiaujant su "Lietuvos Vaikų Globos" organizacija Jūs subūrėt ir vadovavot medikų grupei, kuri ne tik gydė vaikus toje šalyje (Lietuvoje), bet taip pat apmokėte 35 chirurgus. Balandžio mėnesį Jūs pašalinote penkių metų lietuvi-

tei veido deformaciją, kuri grėsė jos gyvybei. Ji sugrįš į namus su nauju žandikauliu ir galimybe pilnakraujam gyvenimui, į ką kiekvienas vaikas turi teisę". Dr. Dunn už labdarinę misiją Pietų Amerikoje, kuri vyko ištisus 14 metų, yra gavęs garbės vardus ir tarptautinį pripažinimą iš įvairių vyriausybių, Švento Tėvo Jono Pauliaus II, universitetų ir profesijos kolegų. Birželio 19 d. jis su asistentėmis išvyko į Lietuvą, kur Vaikų ligoninėje savaitę darė operacijas, tęsdamas mažų pacientų gydymą. Ši kartą kartu važiavo dr. Dunn žmona ir duktė. Dr. Dunn kelionės ir pagalbą Lietuvai vykdomi sponso-riuojant bei tarpininkaujant Bostono "Lietuvos Vaikų Globai", Inc., projektui koordinuoja Marytė Goštautienė.

TĖVYNĖS SAJUNGOS VALDYBOS ir Seimo nariai Gediminas Vagnorius ir Laima Andrikenė birželio 8 d. vakarą padarė pranešimą Bostono ir apylinkių lietuviams. Susitikimas įvyko So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu salėje. Po pranešimų apie TS partijos veiklą ir tikslus prelegentai pasikeisdami atsakinėjo į gana aštrius klausimus dėl ekonominės ir politinės padėties Lietuvoje. Diskusijos praėjo gana audringai. Susitikimą organizavo LB apylinkės valdyba, jį pravedė valdybos pirm. Aidas Kupcinskas ir JAV LB Krašto Valdyvos vicepirm. Gintaras Čepas. Vaisės paruošė Klubu draugija.

BIRŽELIO TRAGIŠKŲ ĮVYKIŲ MINĖJIMAS įvyko birželio 13 d. Šv. Petro bažnyčios salėje po pamaldų už žuvusius tremtinius. Kalbėtoju buvo pakviestas

1993 metų Bostono Litanistinės mokyklos abiturientus pristato literatūros mokytoja Zita Krukonienė. Iš kairės Justinas Grinius, Megutė Huston, Dana Pauliukonytė, Daina Senutaitė, Dailė Aukštikalnytė, Daina Budreckytė, Varpas de Sa Pereira.

Lietuvos Krikščionių – Demokratų partijos pirm. P. Katilius, tuo metu viešėjęs Putname.

Savo kalboje jis nušvietė birželio ir velesnės tremties tragizmą ir perėjo prie dabarties raidos ir jo vadovaujamos partijos užduočių. Po atsakymų į klausimus vyko laisvi pašnekesiai prie kavos ir užkandžių, paruoštų LB valdybos. Minėjimui pirmininkavo Bostono LB apylinkės pirm. A. Kupcinskas.

SUSITIKIME SU LIETUVOS POLITINIŲ FRAKCIJŲ IR VALDŽIOS ATSTOVAIS, vykusiame Detrote birželio 19-20 d.d. dalyvavo šie Bostono ir apylinkių lietuviai KV vicepirm. G. Čepas, Bostono apygardos pirm. Č. Mickūnas, PLJS valdybos narė R. Kalvaitytė, "Lietuvos Vaikų Globos" org. narės, I. Veitienė, R. Veitienė ir R. Veitas.

J. KAČINSKO NONETAS buvo transliuojamas birželio 27 d. WGBH (FM 89.7) radijo laidoje "Morning pro musica". Noneto partitūra per karą buvo pa-

mesta ir neseniai atkurto kūrinio antroji premjera įvyko kovo 4 d. Berklee Performance Center Bostone. Šio atlikimo garso įrašą dar ne kartą galima bus išgirsti Naujosios Anglijos ir New Yorko valstijų Public radijo stočių bangomis (FM).

7. A.P.P.L.E. VASAROS KURSUOSE Lietuvo-

je Bostono apylinkę atstovaus mokytojos Gita Kupčinskienė, Lilija Kulbienė, Rūta Bobelytė-Kulbienė.

Kupčinskienė vyksta į kursą jau trečią kartą. Prieš tai buvo su jos vadovaujamu ansambliu "Sodauto", o šįmet 6 savaitių laike bus programų koordinatorė.

L.Ž.

Pirmas naujas Dirvos prenumeratorius

Į mūsų skelbiamą naujų Dirvos prenumeratorių tal-
ką, tuoj atsiliėpė ilgametis
Dirvos bendradarbis ir rė-
mėjas BRUNO GEDIMI-
NAS iš Kalifornijos.

Jis, mokėdamas savo
metinę prenumeratą, dar
 pridėjo \$30 dolerių ir para-
šė: "Tikiu, bus naujas pre-
numeratorius". Taip ir yra.

Bruno Gedimino užsa-
kyta Dirvos prenumerata eis
į Maskvą. Ten dabar pagy-
vėjusi lietuvių veikla, ten
turime ir paslankų bendra-
darbį Kazį Kedaitį. Ten
jiems reikia ir Dirvos.

Tikimės, kad Bruno Ge-
dimino gražiu pavyzdžiu
atsiliėps ir daugiau Dirvos
skaitytojų.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ
Institutas šią vasarą rengia

tautinių šokių kursus. Kur-
sai įvyks 1993 metais rug-
pjūčio 22-29 dienomis, Dai-
navos stovyklavietėje. Kur-
suose kviečiame dalyvauti
tautinių šokių grupių vado-
vus, mokytojus ir šokėjus.

Kursų metu bus pristaty-
ti ir mokinami šokiai, kurie
bus atliekami išeivijos tau-
tinių šokių grupių – 1994
metais, Dainų ir Šokių
šventėje Lietuvoje. Kursuo-
se bus pritaikytų pamokų
naujiems mokytojams ir
mokytojams dirbantiems su
vaikais.

Kursų metu įvyks Lietu-
vių Tautinių Šokių Instituto
narių visuotinis suvažiavi-
mas.

Registruotis prašome iki
liepos 30 d. pas Dalią Dzi-
kienę, 43 Mildred Rd., West
Hartford, CT 06107, telefo-
nas 203-521-6028.

Tėvynės Sąjungos valdybos pirm. Gediminas Vagnorius po pranešimo Bostone su Bostono LB apylinkės pirm. Aidu Kupčinsku (kairėje) ir ALT Bostono skyriaus pirm. ir KV vicepirm. Gintaru Čepu.

L. Kulbienės nuotr.

A. A. JUZEI JUOZAITIENEI

mirus, jos vyrui mielam bičiuliui
ANTANUI JUOZAIČIUI, dukroms
BIRUTEI IR ŽIVILEI ir jų šeimoms
reiškiame gilą užuojautą

*Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Clevelando skyrius*

KARTI TEISYBĖ

Vladas Vijeikis

Lietuvos ir išeivijos spauda mirga pranešimais iš Lietuvos. Kažkas įlipo į aukštą kalną. Rodos Azijoje. Jachta atplaukė į Ameriką. Kita apiplaukė aplink pasaulį. Taip patiko plaukioti, kad dar viena plaukia. Bus ir daugiau. Specialistai mėto į kiaurą krepšį. Dainininkai dainuoja, aktoriai vaidina. Pasaulinis teatro festivalis. Beje, rengėjas už įėjimą į teatrą reikalauja dolerių. Žino ką daro. Nepasitiki nei rubliais, nei talonais, nei litais. Beje, kada buvo įvestas litas nei prezidento nei ministerio pirmininko nebuvo namie. Vienas mandravojo po Paryžių, o kitas Amerikoje. Labai patogu. Jeigu kas atsitiks su litu, abu pasakys: mes nieko nežinome, nebuvome namie.

Laikraščiai skelbia, kad Lietuva nesumokėjo United Nations apie šešis su puse milijono dolerių. Turbūt Amerikos lietuviams tą sumą teks surinkti. O kiek kainuoja visokie sportiniai prajovai ir ministerių kelionės po užsienius? To neskelbiama. Tai didelė valstybinė paslaptis.

Parlamente vienas kitą vadoja. Komunistai kuria kapitalizmą. Čia tai bent prajovas, dar negirdėtas pasaulio istorijoje. Vienas pilietis iš Lietuvos laiške kvietė atvažiuoti giminaitį pavasaroti Palangoje. Rašo: nebijok, visi mano kaimynai turi šautuvus. Mat dabar Lietuvoje labai didelis dėmesys atkreiptas į tėvynainius atvažiuojančius iš Amerikos. Bet dolerio vertei krintant gal sumažės susidomėjimas ir amerikiečiais. Gal bus saugiau.

O kaip apie paprastą žmogelį, kuris nemoka sviedinio į kiaurą krepšį mesti, kuris neplaukia aplink pasaulį ir neli-

pa į aukštus kalnus. Kaip jis gyvena? Kaip jis bando išsikarnoti iš tų dolerių, rublių, talonų ir litų verpeto? Apie jį tik dainose prisimenama. Kaip jis paskui žagrę eina. Net ir Maironis sako: ir pamėgau pamylėjau vargdienio dūmas. Bet tai buvo Maironio laikais ar net prieš jį. Dabar kiti laikai. Niekas nebepasirūpina vargdieniu. Ypatin- gai parlamentariai, ministrai ir kiti prie valdžios lovio prasišūmę politikieriai. Bepigu jiems po užsienius traukintis, prakalbas rėžti. O paprastam žmogui reikia dieną ir naktį galvoti, kaip šeimyną išmaitinti. Apie jį nieko ir neraišo.

Lietuviška patarlė sako: mažuosius vagis karsto, didžiųjų niekas neliečia. Šventa teisybė.

Sovietinė sistema Lietu-

voje prigamino daug biurokratinių sukčių. Prezidento laiminami jie gražiai sėdi savo kėdėse ir sabotuoja bet kokius veiksmus, kurie bent kiek kenkia jų valdymo galiai.

Varganas žmogelis tikėjosi pasikeitimo. Bet ką jis mato? Viršūnėse sėdi tie patys, kurie jį per dešimtmečius spaudė. Kurie aiškino apie sovietinės sistemos pranašumą. Dabar jie miglotai kalba apie kapitalizmą labai skubėdami pripildyti savo kišenes.

PS. Buvo paminėta skola United Nations. Bet jeigu moki tai turi ką nors gauti. Tegul United Nations išgabena sovietinius kareivius iš Lietuvos. Tegul išveža visus atėjūnus iš sovietijos, kuriuos Stalinas apgyvendino Lietuvoje. Tegul atstato Lietuvos suniokotą ūkį. Tegul atlygina už tūkstančius į Sibirą išvežtuosius. Tegul atlygina už sugriautas šeimas, pražudytą gyvenimą. Tai bus daug didesnė sąskaita negu šeši su puse milijono.

TRUMPOS ŽINIOS IŠ CHICAGOS

Edvardas Šulaitis

DAIL. A. VALEŠKA
SUGRĮŽO Į LIETUVĄ

Vis daugiau Amerikoje gyvenančiųjų tautiečių išvyksta nuolatiniam apsigyvenimui į Lietuvą. Tai daugumoje pensininko amžiaus sulaukusieji, kurie, pagal galimybę, nori dar padėti atsistatančiai Lietuvai arba tie, kurie nori užbaigti savo gyvenimo saulėleidį.

Birželio 14 d. Beverly Shores prie Chicagos lietuviai atsiveikino su pasižymėjusiu dailininku Adolfu Valeška, kuris birželio 22 d. pajudėjo į tėvynę. Jis anksčiau gyveno Chicagoje ir čia turėjo dekoratyvinio meno studiją, buvo Dailės muziejaus organizatorius, Dai-

lės akademijos dėstytojas.

DR. L. SEIBUTIS DIRBS
VILNIUJE

Lietuvių tarpe Chicagoje gerai pažįstamas gydytojas: inkstų, pūslės ir prostatos specialistas dr. Leonas Seibutis, turintis savo kabinetą šalia Marquette Parko Chicagoje, jį laikinai uždarė, nes išvyko padirbėti į Lietuvą. Jis liepos 13 d. išvažiavo į Vilnių ir čia dirba Vilniaus klinikinėje ligoninėje. Taip pat žada ir šiek tiek paatostogauti. Chicago žada grįžti rugsėjo pradžioje.

MIRĖ MARTYNAS
GUDELIS

Liepos mėn. 4 d. Chicagoje mirė vienas iš labiausia-

• DIRVA • 1993 m.

kontroversinių asmenų, buvęs "Naujienų" dienraščio redaktorius Martynas Gudelis, sulaukęs 87 metų amžiaus. Jis buvo gimęs Rochester New Yorko valstijoje, bet savo jaunystę praleido Lietuvoje. Jis ten "išgarsėjo" atentatu (kartu su A. Vosyliumi ir A. Bulota) prieš tuometinį Lietuvos premjerą A. Voldemarą 1929 m. gegužės 6 d. Kaune. To atentato metu buvo nušautas kapitonas P. Gudynas, o kapitonas L. Virbickas – sunkiai sužeistas. Tada Gudelis pabėgo į Ispaniją ir kovojo komunistų pusėje sukilime, o vėliau atvyko į JAV ir po kurio laiko pradėjo dirbti socialdemokratų leidžiamame "Naujienų" dienraštyje. Mirus redaktoriui dr. P. Grigaičiui, jis pateko į šio vietą, o taip pat vadovavo "Naujienų" leidimo bendrovei iki pat šio laikraščio uždarymo. "Naujienų" dienraštis, per paskutinius jo gyvavimo metus (apie 20 m.) užsiėmė lietuvių kiršinimo darbu ir nesantaikų kurstymu. To-

liepos 22 d. •

9 psl.

dėl M. Gudelių įtarė esantį komunistų agentu.

M. Gudelis paskutinais penkiais metais niekur viešai nesirodydavo, tik nueidavo į valgyklą Marquette parko lietuvių kolonijoje ("Tulpė").

Birželio 5 d. jam bei- nant gatvę, buvo užkliudytas pravažiuojančio automobilio: sužalota koja bei ranka ir po to nuvežtas į ligoninę. Ši skaudi nelaimė, be abejo, pagreitino M. Gudelio mirtį. Ir taip liepos 9 d. M. Gudelis atsigulė amžinam poilsiui Lietuvių tautinėse kapinėse Chicagoje.

RŪPINASI LIETUVOS VAIKAIS

Chicagoje veikiančios draugijos "Lietuvos vaikų vilties" reikalų vedėja Jūratė Budzienė birželio mėnesį praleido Lietuvoje, tvarkydama šios draugijos reikalus. Ji tarėsi dėl ortopedinės operacinės steigimo Vilniuje, kuri galėtų daryti mažiau sudėtingas operacijas, o į JAV vežti tik tuos vaikus, (Nukelta į 10 psl.)

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegerai skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktoriaus darbo mokančių suradimu, kurie, palyginti, už mažą atlyginimą turi dirbti ilgas darbo valandas.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos inokėsčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai jų mažiau teregauna. Dirvai tik nuolatinį skaitytojų siunčiamos aukos per eda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba ir Dirvos redakcija visas tas bėdas apsvačiusi nutarė, nuo dabar iki šių metų pabaigos, praveisti naujų skaitytojų telkimo vakų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artin ieji liems užsakys, už Dirvą metams moka tik \$20.00.

Mieli, ilgamečiai Dirvos skaitytojai, remėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems, ypač Lenkijoje, Karaliaučiaus srityje ar dar tebegyvenantiems Sibire.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių, kurie Dirvos neskaity, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime Dirvą nemokamai kurį laiką siųsti, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų Dirvos skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime Dirvos tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą Dirvos stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname ir atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Pavardė ir vardas _____

Gatvė ir Nr. _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomą adresą:

Pavardė ir vardas _____

Gatvė ir Nr. _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Pagerbiant mūsų Darių ir Girėną, garbės konsulas Vaclovas Kleiza laiko Illinois gubernatoriaus Edger specialų sveikinimą.

Iš eilės: Teodoras Blinstrubas, Bronius Juodelis, Stanley Balzekas, konsulas Vaclovas Kleiza, Jūra Jasiūnas, gubernatorius Edger, Antanina Repšys, rengiamo minėjimo pirmininkas Ramonis, Lucy Krutulis, John Daraška ir Zenon Merzis – Legiono # 271 vadovas.

AUKŠTAITIJOS NACIONALINIS PARKAS

Edvardas Šulaitis

Turbūt, dar nedaug tautiečių iš Amerikos yra viešęje Ignalinos rajone, mau-dęsi jo gausiuose ežeruose, lankę senoviškas sodybas ar Stipeikių bitininkystės mu-ziejų. Tai vietos, kurios yra ne tik gražios akiai, bet ir mielos širdžiai.

Kas yra tas Aukštaitijos nacionalinis parkas? Pa-skaitykime, ką apie jį rašo Stipeikių senosios bitinin-kystės muziejaus vedėjas Bronius Kazlas Ignalinos rajono laikraštyje "Nauja vaga" 1993 m. gegužės 12 d. numeryje:

"Tai ir naujųjų ūkininkų trobos, tai ir žalios girios, kalvos, slėniai, vingiuoją tarp ežerų upokšniai. Tai ir žvejys prie meškerės pari-męs ir artojas su savo bėriu ar "plieniniu žirgu" laukuose, ir turistės su spalvotomis kuprinėmis, tylūs vakarai gegužų ir jaunimo dainos vakarais... Ir Palūšės, Kal-tanėnų, Linkmenų ar Tau-ragnų bažnytelių varpo dū-žiai tiems, kurie pavasarį palieka čia..."

Ir man pasitaikė proga šioje gražioje vietovėje mū-sų mieloje Lietuvoje viešėti kaip tik šį pavasarį, per patį gamtos atgimimą, medžių žydėjimą. Tai, iš tiesų, ne-paprasti vaizdai, kuriuos il-gai atsiminsiu.

Daugiausia laiko buvo praleista Stipeikiuose – bi-tininkystės muziejuje, ke-liose senose sodybose, pasi-kalbėta su keliais senaisiais ūkininkais, kurie jokių nau-jų ūkio padargų nepripažįs-ta, nes jų nėra matę. Jie dirba taip, kaip mūsų prose-neliai darbavosi šio šimtme-čio pradžioje. Šie tautiečiai naujosios technikos nepa-sigenda ir patenkinti visu tuo, ką turi. Tai lyg nuo pa-saulio atsiskyrę žmonės, bet išlaikę visą tai kas gera ir

romantiška. Su tokiais žmonėmis besikalbant, grįž-ti į gyvą praeitį, kurią iš knygų ar laikraščių puslapių taip vaizdžiai niekaip nepajusi.

Tačiau, kaip rašo anks-čiau minėtasis žmogus, šis Aukštaitijos nacionalinis parkas yra reikalingas dau-giau dėmesio, net ir lėšų. "Kada šis parkas igaus tarp-tautinį pripažinimą?" – jis klausia. Jis rašo, kad ir lė-šos po truputį pradeda ateiti:

"Ir štai pirmosios pava-sario kregždės – pirmieji muziejaus (jis turi galvoje Bitininkystės muziejų Stri-peikiuose) rėmėjai jau yra. Tai Ignalinos rajono kultū-ros ir švietimo skyrius. Jo vedėjas A Giržadas, vyr. buhalterė I. Mikulėnienė skyrė 100 tūkst. talonų mu-ziejaus tolimesniam kūri-mui. Lietuvos miškų minis-terija, nacionalinių parkų skyrius numato šiam tikslui skirti iki 300 tūkst. talonų. Bet paskutinis žodis dar pri-klausys Aukštaitijos nacio-nalinio parko direktoriui, jo pavaduotojams ir nacionali-nio parko valdybai.

Esant liūdnai padėčiai Lietuvos ekonominiame gy-venime, nelinksmos nuotai-kos jokiam veiklos skyriu-je. Nežinia, kaip bus su lė-šomis Aukštaitijos naciona-liniam parkui ir konkrečiai Bitininkystės muziejui Stri-peikiuose. Tačiau reikia manyti, kad šie gražūs žemės plotai ir toliau bus prižiūrimi ir kad bus rodoma dėmesio viskam, kas pastatyta ar su-kurta, o taip pat bus remiami ir nauji projektai.

Buvo miela bent trumpai paviešėti šiame puikiam Lietuvos žemės lopinėlyje. Reikia manyti, kad ir kiti tautiečiai, kurie dabar taip gausiai pradėjo važinėti į savo tėvynę, nepraleis pro-gos pabuvoti ir Aukštaitijos

Tokia medžio skulptūra ženklina bitininkystės muziejų Stipeikiuose. Čia sakoma, kad Stipeikiai yra minimi 1337 metų metraščiuose. Tai yra garsiojo Aukštaitijos nacionalinio parko dalis. Ed. Šulaičio nuotr.

nacionaliniame parke, pasi-maudyti gausiuose Ignali-nos rajono ežeruose, kurių dauguma, dėkui Dievui, dar nėra užteršti. O bičių ir me-daus mėgėjai – nepamirški-

te žavingų Stipeikių. Pa-matysite tai, ko dar gyvenime nebuvote matę! O grįžę Amerikon, apie tai ne vieną kartą kalbėsitės.

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

**A t n a u j i n d a m i
prenumeratą ir kitomis
progomis Dirvai aukojo:**

Adomavičius O., Centervl. ...	20.00
Memories of L., Waterbr.	5.00
Borkevičius J., N. Brunswk. ...	10.00
Vaivada A., McLean	10.00
Mieželis R., Chicago	40.00
Mackiala D., Gulfport	20.00
Navikas B., Mentor	20.00
Apanavičius R., Euclid	10.00
Kavaliūnas A., Cleveland....	15.00
Vasaris Jonas Barberton	5.00
Galinis A.J., Long B.	20.00
Gepneris J., Union Pier	5.00
Šulas P., Portage	10.00
Kasis J., Orland Park	10.00
Poderys V., Chicago	20.00

Drukteinis R., Omaha	10.00
Kisieliū R., Somerville	5.00

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

SAKALŲ TV PROGRAMA

Zenith'a Scell ir jų abu sakaliukai, dabar įsikūrę Stoties Bokšto (Terminal Tower) 12-jo aukšto palan-gėje, rodomi 24 valandas televizijoje. Juos gali matyti 80,000 North Coast Cable Ltd. abonentai 50-jame ka-nale. Ta TV kabelio b-vė prisijungė prie Tower City Center rodomų sakalų lizdo vaizdų pertransliavimo.

Jaunieji sakaliukai išsi-perėjo liepos 4 d. savaitga-lyje. Spėjama, kad jie gy-vens lizde tėvų globoje bent iki rugpjūčio mėn. vidurio, kada Zenith'a ir Szell iš-stums juos į pasaulį patiems manytis. Sakalus žada ro-dyti ekrane 24 val. į parą. Tačiau sutemus silpnoki vaizdai. Anot Ohio Divi-sion of Wildlife pareigūnės Sara Jean Peters, geriausia juos stebėti nuo aušros iki saulėlydžio.

Liepos 2 d. vakare mies-te – Stoties Bokšto papėdėje buvo Clevelando simfonijos orkestro koncertas, kurio metu buvo pagrota sakaliu-kams lopšinė. Kam prieina-mas North Coast cable TV 50-tas kanalas – stebėkit ar mama Zenith'a irgi migdo lopšine savo sakalėlius.

Ger.J.

ŽINIOS IŠ CHICAGOS

(Atkelta iš 9 psl.)

kurie reikalingi žymiai su-dėtingesnių operacijų bei didesnės priežiūros. Ame-rikoje Lietuvos vaikams operacijos daromos Chica-gos "Shriners" ligoninėje.

V. ŽUKAUSKAITĖ GAVO STIPENDIJĄ

Dr. Kazio Martinkaus vardo stipendija šiemet ga-vo Vita Žukauskaitė, kuri studijuoja mediciną Chica-gos universiteto Pritzker medicinos mokykloje. Dr. Martinkus buvo jaunas (gim. 1953 m.) biochemi-kas, kuris mirė nuo vėžio 1984. Sekančiais metais po jo mirties, buvo įsteigtas stipendijų fondas ir iš jo kasmetai skiriama lėšų jau-nų lietuvių studentų para-mai.

DAIL. R. ČIURLIONIO PARODA

Šio dar jauno lietuvių dailininko pasirodymą ame-rikiečių tarpe surengė Ber-toncini vardo galerija Chi-cagos šiaurinėje dalyje. Pa-rodos, kuri savo pobūdžio buvo nekasdieniška, atida-rymas įvyko liepos mėn. 9 d. Ji tęsis iki liepos 31 d.

POPIETĖS "SEKLYČIOJE"

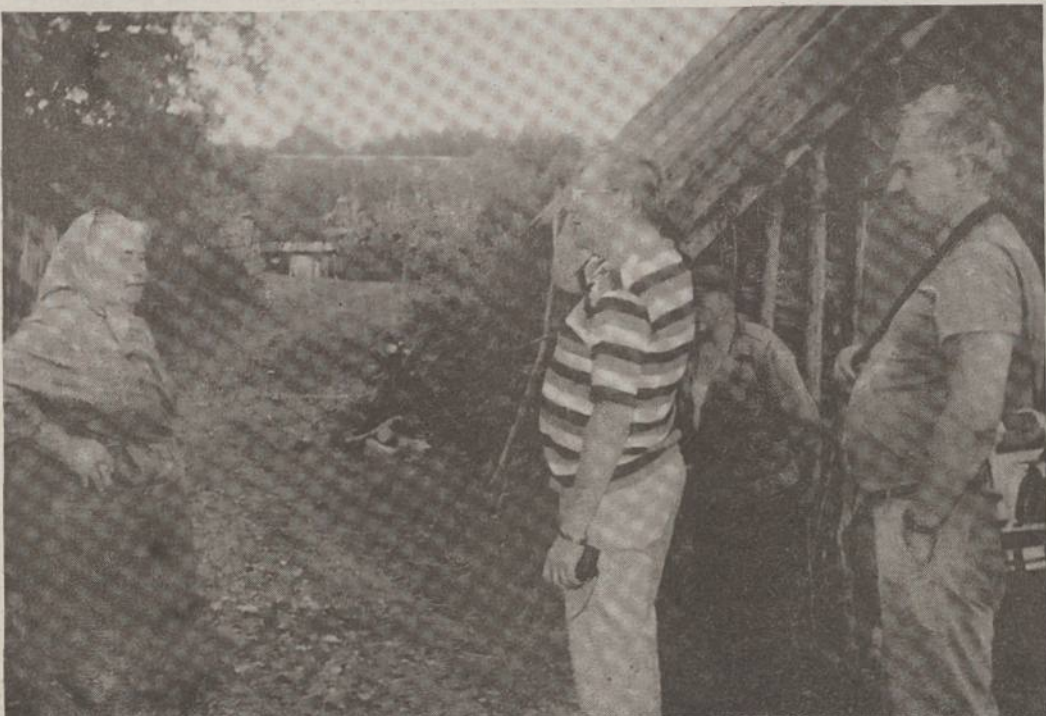
Kiekvieną trečiadinio popietę 2 valandą senesnieji tautiečiai renkasi "Sekly-čion" Chicagos Marquette parko lietuvių kolonijoje į pasižmonėjimą su progama ir užkandžiais. Birželio 16 d. tokios popietės metu kal-bėjo advokatas P. Žumba-kis. Birželio 30 d. čia pro-gramą išpildė žinomi broliai muzikai Faustas ir Herkulis Strolios.

MIRĖ LIETUVOJE

Chicagoje išeinančio dienraščio "Draugo" ben-dradarbis Edmundas Jakai-tis, kuris buvo pensininko amžiaus, nuvykęs aplankyti savo giminių į Lietuvą, stai-ga mirė birželio 3 d. Kaune. Jis gyveno netoli Philadel-phijos. Buvo našlys ir turė-jo dvi suaugusias dukras.

GRĮŽO IŠ VIZITO LIETUVOJE

Veikli tautietė iš Rock-fordo lietuvių kolonijos Ana Keraminienė 5 savaites pra-leido Lietuvoje, lankydama savo ir vyro Jono gimines. Matė nemažą gražių vaizdų, bet jai buvo proga stebėti ir baisesnių įvykių. Ji buvo netoli tos vietos, kuomet Klaipėdoje susprogdintas automobilis ir žuvo vienas žmogus. Taip pat jos vieš-nagės metu nuo mafijos rankos žuvo ir jos sesers žentas. Tačiau vis tiek džiaugiasi, kad dar kartą ga-lėjo pamatyti savo gimtinę dėl kurios ateities tiek daug metų darbavosi

Senoji sodyba Aukštaitijos Nacionaliniame parke, kur laikrodžiai atsukami bent vienu šimtmečiu. Ed. Šulaičio nuotr.

CLEVELANDE ir apylinkėse

MIRĖ BRONĖ THOMAS - TAMOŠAITIENĖ

Šią savaitę buvo palaidota Bronė Tamošaitienė mūsų ilgamečio tautinės srovės veikėjo Dr. Stasio Tamošaičio žmona. Mes, ypatingai ateiviai po antrojo pasaulinio karo, gerai atsimeiname Tamošaičius, kada į jų gražią sodybą, didesnių ir mažesnių švenčių metu rinkdavomės švęsti, drauge pabūti, dainuoti, o jaunimas ir tautinius šokių atšokti.

Viso to pradėjom pasigesti, kada Tamošaičiai sodybą pardavė ir išsikėlė į Floridą. Berods ten Dr. S. Tamošaitis ir mirė. Dabar mirė ir šeimos rūpestingoji motina Bronė Tamošaitienė.

Liko vaikai, visi baigę aukštuosius mokslus: Dr. Aldona T. Lyon, M.D., Ruth Thorsted, R.N. ir Dr. Vytautas, D.D.S. Taip pat liko ke-

turi anūikai ir šeši proanūikai.

Bronė Tamošaitienė buvo pašarvota Jakubauskų laidojimo namuose. Su ja atsisveikinta liepos 15 d., o liepos 16, penktadienį, palaidota Knollwood Cemetery kapinėse.

Giliausia užuojauta visiems likusiems šeimos nariams, giminėms ir artimiesiems.

Gerbiamam

Baliui Gaidžiūnui,

DIRVOS Redaktoriui

Clevelando Lietuvių Pensininkų Klubu valdybos vardu dėkojame Jums už pozityvų mūsų Klubu veiklos vertinimą.

Linkime Jums sveikatos, ryžto ir jėgų ir toliau taip sėkmingai vadovauti DIRVAI.

Šia proga siunčiame Clevelando Lietuvių Pensininkų Klubu skirtą DIRVAI

kuklią paramą.

Su geriausiais linkėjimais.

Jurgis Malskis, Pirm.

Stepas Butrimas, Išd.

Ačiū už atsiųstą \$50 paramą.

RAMOVĖNŲ GEGUŽINĖ

LKVS "Ramovė" Clevelando skyriaus tradicinė gegužinė įvyks sekmadienį, rugpjūčio 1 d. 12 val. pietų metu ant Erie ežero kranto, tarp Landseer ir Canterbury gatvių. Gegužinės metu bus galima pavalgyti šiltus pietus, veiks gėrimų stalas, bus loterija. Pelnas skiriamas Lietuvos kariniai spaudai ir lietuvių reikalingam.

Clevelando ir apylinkės lietuviai prašomi atsilankyti ir paremti ramovėnų kilnius darbus. Iki pasimatymo.

Valdyba

NUTRAUKS NAUJOKŲ REGISTRACIJĄ

Dar vienas šaltojo karo paminklas – registravimas JAV karinei prievolei – gali nebeveikti. JAV Kongresas 207 prieš 202 balsus nutarė atšaukti prievolę 18 m. sukausiems vyrams registruotis karinei prievolei. Tas sutaupys kraštui \$20 milijonų.

Jei JAV Senatas tam pritars ir prezidentas B. Clinton pasirašys tą įstatymą – nebereikės jauniems vyrams

DĖMESIO CLEVELANDO LIETUVIAI!

LITHUANICA COMMERCE & CARGO INC.

siuntiniai Lietuvoje pristatomi į namus

oro linija per 10 – 14 d.

laivu per 45 – 50 d.

Siuntiniai bus priimami

Lietuvių Namuose – 877 E. 185 St.

Liepos 25 d. nuo 2 v.p.p. iki 5 v.p.p.

Liepos 26 d. nuo 9 v.r. iki 1 v. p.p.

Siuntiniai bus priimami rugpjūčio 22-23 d.,

rugsėjo 19-20 d. spalio 3-4 d.

Siuntinių kainos laivu – iki 100sv. – 67¢-1 sv. minimum \$20 virš 100 sv. – 57¢-1 sv.

Siuntinių kainos oro linija – iki 40 sv. – \$2.65-1sv. min. \$30 virš 40 sv. – \$2.45-1sv.

Sudarome ir siunčiame amerikietiško maisto siuntinius Pervedame pinigus į Lietuvą.

LITHUANICA C & C INC. 6607 S. PULASKI RD.

CHICAGO ILL 60629

Tel. 1-312-585-8700, Fax 1-312-585-8922

Prezidentas Gediminas Zaremba

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

938 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel: (216) 932-6100 Fax: (216) 932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į KITAS PASAULIO ŠALIS.

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street * Cleveland, OH 44119

481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *

penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *

sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

MATAS REALTORS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

PARENGIMAI

1993 M.

• LIEPOS 24 d. Kultūrinio darželio tradicinė vakaronė Gwinn Estate

• RUGPJŪČIO 1 d. sekmadienį 12:00 p.p. LKVS-gos "RAMOVĖ" rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury gatvėje.

Ger.J.

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių, pageidaujama ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų klausykitės Šluto radijo valandos sekmdieniais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga

- Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją
- Pinigų persiuntimas
- Air cargo
- Maisto siuntiniai

VISA TAI -

atlanta IE

Trumpiausias kelias gimtinėn

639 East 185th Street

Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

Dirbame: antr.-penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.,

šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

DIRVA

Iš pasikalbėjimo

su Vilniaus arkivyskupu metropolitu

AUDRIU BAČKIUI

(Atkelta iš 1 psl.)

– Kokios reikšmės Lietuvai turės Šventojo Tėvo vizitas? Ar Lietuva spės tinkamai jam pasiruošti?

– Visur, kur tik nuvažiuodavo Šventasis Tėvas, net į kraštus, kurie kariaudavo, jis pasirodydavo kaip Dievo žmogus, kuris savo charizma, savo asmenybe sužavėdavo visus, mokėdavo užmegzti tiesioginį ryšį. Manau, kad ir Lietuvoje taip pat bus. Mums svarbiau dvasiškai pasiruošti jo sutikimui negu ginčytis, kaip geriau paruošti programą tam sutikimui. Mums reikia laukti jo kaip tautų apaštalo, skelbiančio Dievo žodį.

Anksčiau popiežiai taip nevažinėdavo po pasaulį. Paulius VI, ėmęs važinėti jau būdamas vyresnio amžiaus, kartą pranašiška išsitarė: "Jūs pamatysite, kiek daug važinės mano įpėdinis". Jis pajuto, kad tai yra puikus būdas nešti Kristaus Evangeliją ten, iš kur patys žmonės niekuomet pas jį neatvažiuos. Lietuvos kaimo žmonės niekuomet negalėtų ištekti pinigų kelionei į Romą, o čia pas juos ateis pats Šventasis Tėvas ir pasakys padrąsinantį žodį. Tai didelės asmenybės didelė dovana.

Popiežius mums, tikintiesiems, yra ne tik Bažnyčios galva, Kristaus vietininkas žemėje, bet ir visapusiškai turtinga asmenybė. Su jo atvažiavimu aš sieju daug vilčių, laukiu jo padar-

sinančio žodžio ir kvietimo, kad mūsų Bažnyčia ir visa tauta eitų atsinaujinimo keliu. Juk šventajam Tėvui tikrai rūpi žmogus. Jis man sakė: "Žmogus yra Bažnyčios kelias". Gal Popiežius mus išlaisvins iš individualizmo, uždarumo, padės atsiskleisti, eiti kartu su gyvenimu. Išsilaisvinimas ateina iš paties žmogaus širdies. Esi laisvas, kai turi kokį idealą. Šiandien esame laisvi, todėl neturim užsidaryti, lyg gintume savo tikėjimą nuo jo priešų, o turime su džiaugsmu jį skelbti. Kas myli, tas yra laisvas. Kas myli Dievą, tas darys Dievui patinkančius darbus. Meilės įstatymas yra svarbiausias Jo įstatymas. Tik gerumu, meilės darbais patrauksim kitus. O Bažnyčia yra atviras laukas – tik eik ir dirbk. Nereikia nusiminti, nostalgiskai žiūrėti į praeitį. To, kas buvo, nenukopi juosi, neatkursi, nes gyvenimas pasikeitė. Pasak Vatikano II Susirinkimo, reikia mokėti laiko ženklus skaityti ir suprasti, ko reikia šių dienų visuomenei.

Grįždamas prie Šventojo Tėvo vizito, noriu dar kartą pasakyti, kad Šventasis Tėvas nenori jokios prabangos. Kukliais lauko altoriais pati Bažnyčia gali pasirūpinti. Medicinos pagalbos, apsaugos organizavimu rūpinasi ministerijos ir savi-valdybės. Lenkų sraigtasparniai pagelbės Popiežiui ir jo palydovams nukeliauti

į Kauną, Šiaulius. Manau, kad finansinis klausimas pernelyg išpučiamas, nors sunkumų yra. Didžiausias sunkumas, kad pirmą kartą pas mus atvyksta Šventasis Tėvas, viskas mums yra nauja. Gal ir bus kokių nesklandumų, bet man labiausiai rūpi žmonių dvasinis pasiruošimas. Man liūdna, kad žmonės akcentuoja materialinius nepriteklius. Šventasis Tėvas pas mus

ateina su dvasine misija, o ją galima atlikti ir rūmuose, ir lūšnoje.

Dvasinis pasiruošimas tai nėra propagandos reikalas. Tai mūsų dvasinis nusiteikimas sutikti Šv. Tėvą, kuris pas mus ateina kaip žmogaus ir kaip tautų teisių bei laisvės gynėjas, meilės gynėjas. Jis tikrai daug gali duoti mūsų dvasiai, tik reikia atvira širdimi jį pasitikti.

tės komiteto nariais. Per metus priimami tik du miestai.

Chicago ir Vilniaus miestų draugystės sutarties pasirašymas yra penkių metų šių miestų draugystės komiteto ir jo pirmininko Stanley Balzeko darbo rezultatas.

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro paskutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

CHICAGO IR VILNIUS

Pasirašo draugystės sutartį

1993 m. liepos 21 d. Chicagos Kultūros centro rūmų RAM rotundoje (78 E. Washington Ave.) 4:00 po pietų meras Richard M. Daley ir ponias bei Chicagos susigiminiavusių miestų programos komitetas iškilmingai pasirašys Chicago – Vilniaus miestų draugystės sutartį.

Chicagos susigiminiavusių miestų programos komitetas yra valstybinė organizacija, skatinanti kultūrinį apsikeitimą, prekybinius, finansinius ir vyriausybinius mainus tarp žymiausių pasaulio miestų. Komitetas nesiekia pelno ir dirba vardan tarpvalstybinio bendradarbiavimo, organizuodamas žmonių apsikeitimą. Tarptautinio apsikeitimo su dvylika susigiminiavusių miestų programa pagyvino Chicagos prekybą ir ekonominę vystymąsi, kultūrinį miesto gyvenimą, praplėtė lavinimosi galimybes Chicagos organizacijoms ir gyventojams.

Pasirašyti sutarties iš Vilniaus atvyksta Vytautas Jasulaitis, Vilniaus meras, Valentinas Šapalas, Vilniaus miesto tarybos prezidentas, Danas Ruseckas, vyriausias Vilniaus architektas ir Jurgis Vanagas, Vilniaus miesto tarybos narys ir Vilniaus Technikos

universiteto profesorius. Vizito metu Vilniaus delegacija bus supažindinta su pirmaujantiomis Chicagos kultūrinėmis ir biznio institucijomis.

Pasaulyje yra virš 500 miestų, laukiančių eilės tapti Chicagos miestų draugys-

Motinai ir Anytai

BRONEI BUŽĖNIENEI

Chicagoje mirus užuojautą reiškiamo mūsų nepailstantiems RAMONUI ir IRENAI BUŽĖNAMS bei jų šeimai

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Los Angeles
skyriaus valdyba ir nariai

A. A.

BRONEI BUŽĖNIENEI

mirus giliai užjaučiame jos sūnų RAMONĄ, marčią IRENĄ ir kitus artimuosius

Aldona ir Povilas Švarcai
Elena ir Karolis Milkovaičiai
Julija ir Jonas Petroniai
Rūta Sakienė

A. + A.

STASEI ŽIEDONIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo vyrui KAZIUI, dukrai NIJOLEI, sūnums RIMUI ir VALDUI, jų šeimoms, vaikaitiams ir provaikaitiams, giminėms ir artimiesiems ir kartu liūdime

Janė ir Stepas Butrimai,
Jonas Balbatas,
Jonas Citulis,
Elena ir Jurgis Malskiai

Edvinas Velonskis, Lituanikos-3 pilotas, tarp savo tėvo Simo (kairėje) ir Kestučio Miklo, JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos pirmininko.